

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
Tuzlanski kanton
GRAD TUZLA
GRADSKO VIJEĆE**

S T E N O G R A M

**SA 5. VANREDNE SJEDNICE GRADSKOG VIJEĆA TUZLA ODRŽANE 16.
JULA 2025. GODINE U POSLOVNOM OBJEKTU „GRAFIČAR“ SA POČETKOM U
16,00 SATI.**

- SJEDNICI PRISUSTVUJE 28 VIJEĆNIKA.

U Tuzli, juli 2025. godine

ANA PEJIĆ – predsjedavajući Gradskog vijeća Tuzla

(Intoniranje himne Bosne i Hercegovine).

Poštovani vijećnici Gradskog vijeća Tuzla, predstavnici gradskih službi, poštovani gosti sa raznih nivoa vlasti i institucija, koji su se odazvali pozivu za današnju vanrednu sjednicu Gradskog vijeća Tuzla, predstavnici mjesnih zajednica, obrađivači materijala, predstavnici medija, sve vas srdačno pozdravljam i otvaram 5. vanrednu sjednicu Gradskog vijeća Tuzla.

Konstatujem, da prema evidenciji Stručne službe Gradskog vijeća, sjednici prisustvuje 28 od ukupnog broja vijećnika, što je dovoljno za punovažan rad i odlučivanje. Za današnju sjednicu svoj izostanak su najavili vijećnici Mirel Mišković, Azra Feukić i Mirza Malkočević, te predlažem da im opravdamo izostanak.

Prema odredbi člana 65. Poslovnika Gradskog vijeća Tuzla („Službeni glasnik Grada Tuzle“, broj 5/22 i 14/24), kojim je propisano da „Predsjedavajući obavještava Gradsko vijeće ko je osim vijećnika pozvan da prisustvuje sjednici“, obavještavam vas da je poziv za današnju 5. vanrednu sjednicu Gradskog vijeća Tuzla, a u skladu sa zaključcima vanredne sjednice Kolegija Gradskog vijeća Tuzla, održane jutros, tj. danas 16.07.2025. godine, upućen putem e-maila predstavnicima slijedećih institucija i građana:

-Ministarstvu okoliša i turizma Federacije Bosne i Hercegovine, n/r ministrice ili ovlaštenog predstavnika Ministarstva,

-Federalnoj upravi za inspekcijske poslove – Sektor za zaštitu okoliša

-Ministarstvu okoliša i turizma Tuzlanskog kantona

-Direktoru JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo

-Direktoru ili predstavniku Podružnice Termoelektrana Tuzla, kao i tehničkom rukovodiocu Bloka 5

-Ovlaštenom predstavniku laboratorije TQM Lukavac, koja vrši mjerenje emisija

-Direktoru Zavoda za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona

-Predstavniku Klinike za plućne bolesti UKC Tuzla

-Predstavniku JZU Doma zdravlja „Dr.Mustafa Šehović“ Tuzla

-Kantonalom tužilaštvu TK

-Ovlaštenom predstavniku Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA)

-Federalnoj upravi policije – Sektor za borbu protiv organizovanog kriminala (POSKOK)

-Službi za inspekcijske poslove Grada Tuzla

Od Predstavnik lokalne zajednice i civilnog društva, na današnju vanrednu sjednicu pozvani su:

-Predstavnici mjesnih zajednica Bukinje, Šićki Brod i Husino

-Predstavnici nevladinih organizacija iz oblasti zaštite okoliša

-Predstavnici Udruženja oboljelih od karcinoma TK.

Poziv za današnju sjednicu Gradskog vijeća Tuzla, je upućen i gradonačelniku Grada Tuzle, sekretaru organa državne službe, pomoćnicima gradonačelnika i rukovodiocima stručnih službi, Upravnoj organizaciji Zavod za urbanizam, Gradskom pravobranilaštvu Grada Tuzle, kao i medijima.

Gradonačelnik Grada Tuzle je obavijestio Stručnu službu Gradskog vijeća da zbog ranije preuzetih i hitnih obaveza nije u mogućnosti prisustvovati današnjoj vanrednoj sjednici Gradskog vijeća Tuzla.

Evidencija prisutnih na današnjoj sjednici Gradskog vijeća je kod uposlenika Stručne službe Gradskog vijeća.

Današnju vanrednu sjednicu Gradskog vijeća Tuzla zakazala sam, u skladu sa članom 59. Poslovnika Gradskog vijeća Tuzla po zaključku Kolegija Gradskog vijeća Tuzla sa sjednice održane 16.07.25-e godine, a na inicijativu 11 vijećnika Gradskog vijeća Tuzla iz Kluba vijećnika Nezavisne liste „Sloboda“, Kluba vijećnika Stranke demokratske akcije, Kluba vijećnika Demokratske fronte i Kluba vijećnika Bosanske stranke, koji su 15.07.25-e godine, dostavili zahtjev za održavanje vanredne sjednice Gradskog vijeća Tuzla sa tačkom dnevnog reda pod nazivom – *Zauzimanje stava i pokretanje aktivnosti Gradskog vijeća u vezi sa planiranim spaljivanjem otpada*.

Za današnju 5. vanrednu sjednicu predlažem dnevni red, koji je zaključkom, molim vas samo za malo tišine, predlažem dnevni red, koji je zaključkom predložio Kolegij Gradskog vijeća Tuzla povodom inicijative 11 vijećnika, koji su podnijeli zahtjev za održavanje vanredne sjednice sa jednom tačkom dnevnog reda, koja glasi:

ZAUZIMANJE STAVA I POKRETANJE AKTIVNOSTI GRADSKOG VIJEĆA TUZLA U VEZI SA PLANIRANIM SPALJIVANJEM OTPADA

Molim vas da se izjasnite.

Glasanje je okončano.

Konsatujem da je dnevni red usvojen sa,

27 glasova za, nije bilo protiv i nije bilo suzdržanih.

USVOJENI DNEVNI RED 5. VANREDNE SJEDNICE GRADSKOG VIJEĆA TUZLA ODRŽANE 16.7.2025. GODINE (broj 01/04-A-11147-2025)

1. Zauzimanje stava i pokretanje aktivnosti Gradskog vijeća Tuzla u vezi s planiranim spaljivanjem otpada

Prelazimo na realizaciju dnevnog reda.

ZAUZIMANJE STAVA I POKRETANJE AKTIVNOSTI GRADSKOG VIJEĆA TUZLA U VEZI S PLANIRANIM SPALJIVANJEM OTPADA

Obavještavam vijećnike da je Kolegij Gradskog vijeća, na sjednici održanoj 16.07.25-e godine, usvojio zaključke kojim je prilikom sazivanja ove sjednice, odlučeno da se pozovu predstavnici izvršne vlasti i organa uprave, uključujući i nadležne inspekcijske organe sa nivoa Federacije Bosne i Hercegovine, Tuzlanskog kantona i Grada Tuzle, nadležnih regulatora, operatera i tehničkih nosioca spaljivanja u Termoelektrani Tuzla, predstavnici zdravstvenih i stručnih institucija nadležnih za pitanja javnog zdravlja i zaštite okoliša, predstavnici pravosudnih organa i policijskih tijela i predstavnici lokalne zajednice i civilnog društva.

Na sjednici Kolegija Gradskog vijeća Tuzla održanoj 16.07.25-e godine, usvojen je slijedeći zaključak:

„Pozivaju se navedeni predstavnici institucija, inspekcija, operatora, zdravstvenih ustanova i mjesnih zajednica da prisustvuju sjednici Gradskog vijeća Tuzla 16.07.25-e godine, i dostave usmena i/ili pismena izjašnjenja o pitanju planiranog spaljivanja 100 tona RDF

otpada u Termoelektrani Tuzla, s posebnim fokusom na zakonitost, zdravstvene posljedice, okolišni nadzor i ulogu lokalne zajednice u odlučivanju.“

Služba za komunalne poslove, izgradnju i poslove mjesnih zajednica nam je u toku današnjeg dana dostavila dvije obavijesti dostavljene službi od strane Javnog preduzeća „Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. Sarajevo – Podružnica Termoelektrana Tuzla.

Dostavljena nam je obavijest, broj: 02-51-3-6596-2/2025 od 18.06.25-e godine, upućena navedenoj gradskoj službi, kao i Mjesnoj zajednici Bukinje, Mjesnoj zajednici Šićki brod i Mjesnoj zajednici Husino, u kojem stoji da je *aktom Federalnog ministarstva okoliša i turizma pod nazivom: „Mišljenje na realizaciju razvojnih aktivnosti i probnog suspaljivanja mješavine uglja (cca 96-98%) sa alternativnim gorivom SRF/RDF (2-4%) u TE Kakanj i TE Tuzla, JP EP BiH d.d. Sarajevo broj: 05-19-985/24 od 13.02.25-e godine“* data saglasnost za nastavak realizacije projekta razvojnih aktivnosti i probno spaljivanje uglja i alternativnog goriva u TE Kakanj i TE Tuzla.“ U navedenoj obavijesti, također je naznačeno da planirana količina alternativnog goriva za probno suspaljivanje u TE Tuzla iznosi 100 tona i da suspaljivanje traje dva dana.

Također je dostavljena i obavijest broj: 02-51-3-7411-1/2025 od 09.07.25-e godine, upućena Službi za komunalne poslove, izgradnju i poslove mjesnih zajednica, kao i Mjesnoj zajednici Bukinje, Mjesnoj zajednici Šićki brod i Mjesnoj zajednici Husino, u kojem stoji da je *aktom Federalnog ministarstva okoliša i turizma pod nazivom: „Mišljenje na realizaciju razvojnih aktivnosti i probnog suspaljivanja mješavine uglja (cca 96-98%) sa alternativnim gorivom SRF/RDF (2-4%) u TE Kakanj i TE Tuzla, JP EP BiH d.d. Sarajevo broj: 05-19-985/24 od 13.02.25-e godine“* data saglasnost za nastavak realizacije projekta razvojnih aktivnosti i probno spaljivanje uglja i alternativnog goriva u TE Kakanj i TE Tuzla.“ U navedenoj obavijesti, također je naznačeno da su planirana količina SRF/RDF za suspaljivanje, kao i dužina trajanja suspaljivanja definisane u tački 1) uslova za probno suspaljivanje SRF/RDF sa ugljem iz Mišljenja.

Zahvaljujem se i Gradskoj službi nadležnoj za komunalne poslove što je na zahtjev Kolegija Gradskog vijeća dostavila tražene informacije.

Predlažem da uvodno izlaganje prezentira najprije predstavnik 11 vijećnika koji su podnijeli zahtjev za održavanje današnje vanredne sjednice Gradskog vijeća Tuzla, a zatim ću pročitati ko je prisutan od pozvanih gostiju, pa ćemo, ovaj, dogovoriti ćemo svakako, ovaj, posebno bi bilo od značaja za ovu problematiku, koja je predmet današnje sjednice Gradskog vijeća Tuzla ispoštovane zakonske odredbe vezane za spaljivanje opasnog i ostalog otpada, naročito odredbe Zakona o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 33/03, 72/09 i 92/17) i Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 15/21), sve s ciljem zaštite javnog zdravlja i zaštite okoliša.

Pozivam evo predstavnike 11 vijećnika koji su podnijeli zahtjev za održavanje današnje vanredne sjednice da nam daju kratko obrazloženje.

Evo hoćete... Vijećnik Senad Mehmedinović, a onda vijećnik Mirnes Ajanović, također kao predsjednik Komisije za ljudska prava će se obratiti. Izvolite Senade.

SENAD MEHMEDINOVIĆ – vijećnik Nezavisne liste „Sloboda“

Hvala ljepo. Poštovana predsjedavajuća, zamjenice predsjedavajuće, kolege vijećnici, predstavnici službi, gosti, mediji, predstavnici mjesnih zajednica, sve vas srdačno pozdravljam.

Prije nego što nešto kažem, želim iskreno da se zahvalim, da se opozicija zahvali poziciji zato što su se odazvali na ovu inicijativu. Zato što je ona juče inicirana, a već smo jutros imali sastanak Kolegija i evo danas u četiri sata imamo i sjednicu Gradskog vijeća.

Ja ne bi ovom prilikom da diskutujem, nego ću samo u ime 11 vijećnika, u ime opozicije, da pročitam obrazloženje, a onda ću se pod diskusijom javiti i ono što sam imao da kažem vezano za današnju tačku dnevnog reda.

Dakle, na prošloj sjednici Vijeća, mi smo donijeli set zaključaka koji je bio prosljeđen Termoelektrani. U petak je došao taj odgovor, a mi smo ga dobili u ponedjeljak. Na osnovu odgovora Termoelektrane koji smo vidjeli u ponedjeljak i informacija koje smo pročitali, ne da smo bili iznenađeni, nego šokirali smo se s onim šta smo vidjeli u tom dopisu. Shodno informacijama od strane Termoelektrane koje je dostavila, a tiče se spaljivanja otpada, Klub vijećnika Nezavisne liste „Sloboda“, Stranke demokratske akcije, Demokratske fronte i BOSS-a, u skladu sa članom 59. i 60. Poslovnika Gradskog vijeća, predložio je da se održi hitna vanredna sjednica Grdskog vijeća, a imajući u vidu najave spaljivanja otpada u Termoelektrani Tuzla.

Obrazloženje: Na posljednjoj sjednici Gradskog vijeća Tuzla tokom rasprave o temi potencijalnog spaljivanje otpada, više vijećnika je naglasilo potrebu da se ukoliko dođe do razvoja situacije i dodatnih informacija odmah sazove vanredna sjednica hitnog karaktera, a tiče se spaljivanja otpada. S obzirom na aktuelna dešavanja takođe pozive građana koje smo mi individualno kao vijećnici dobijali u vezi kvalitete zraka okolnih mjesnih zajednica, uznemirenosti građana i sve izvjesnije namjere da se 17. jula izvrši spaljivanje otpada na području grada Tuzle. Mi smo zahtjevali da se održi vanredna sjednica Gradskog vijeća i to da se održi dan ranije kako bismo donijeli set zaključaka i znali kako ćemo da odreagujemo za ubuduće. Tim povodom održan je Kolegij. Definisana je tačka dnevnog reda na čemu se ja zahvaljujem i onda ću se javiti pod diskusijom da obrazložim još neke dodatne stvari. Nema potrebe u obrazloženju da više obrazlažem. Hvala.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Evo vijećnik Mirnes Ajanović ispred Komisije za ljudska prava. Izvolite.

MIRNES AJANOVIĆ – vijećnik BOSS – Bosanske stranke

Hvala predsjedavajuća. Pozdrav svima.

Komisija za ljudska prava je u samom startu kada smo dobili informaciju da će prije određenog vremena, mjesec dana otprilike biti to spaljivanje i reagovali smo. Organizovali Kolegij. I to je stalo. Direktor Termoelektrane je rekao da od toga spaljivanja neće biti ništa, ali onda u javnosti je bilo prezentirano da je to samo odgođeno. Da će se nastaviti. Zato smo na zadnjoj sjednici Gradskog vijeća i inicirao sam opet kao predsjednik Komisije za ljudska prava u tački koja se nije ticala toga, ali jeste Centralnog grijanja, da dobijemo informaciju u roku od dva dana da li je došlo do spaljivanja, obzirom da se ljudi žalili da je u zadnje vrijeme iz Termoelektrane izrazito drugačiji taj dim i mnogo više škodi nego što je to uobičajeno, na šta su se nažalost gotovo počeli navikavat onaj sumporni i ostali. I kada smo Senad i ja razgovarali u ponedjeljak, dogovorili smo se da zatražimo informaciju dal je došlo Vijeću informacija i dobili smo je negdje u poslije podnevnim satima. Napravili smo odmah reakcije, ali ujutro, obzirom da sam ja imao u Sarajevu, Sud BiH i Vrhovni sud Federacije obaveze, Senad je na sebe uzeo ovaj teret da obiđe sve vijećnike kako bi dobili statusnu mogućnost da održimo sjednicu, a u dogovoru o toj vanrednoj treba li, a treba, pozvali smo se na zamjenika predsjedavajuće Mensura Alića, koji je prošli put kada smo raspravljali o ovoj tački na zadnjoj sjednici, rekao: „Ne treba više. Ako budu htjeli da spaljuju, ide vanredna sjednica“. Tako da evo Mensura prozivali smo te usput u tom smislu i Senad i ja i dogovorili smo kad je tako idemo u vanrednu. I evo hvala vam kolegice i kolege. Ovo je prijedlog opozicije, ali

definitivno i pozicije. Dakle, svi su tu. Svi vijećnici. Nema ni jednog koji je za da to ide u realizaciju. Siguran sam bez obzira koje političke stranke inicirale ili neki predstavnici političkih stranaka. Siguran sam da mi svi smo za da se spriječi spaljivanje, kako bi rekli kod nas po svaku cijenu demokratskim sredstvima. A vrlo smo jaki. Evo već smo dali prijedloge. Predsjedavajuća je pročitala koga smo pozvali. Dakle, mi smo ovdje spremni da idemo i na POSKOK, dakle, ovog novog organa federalnog, koji je zadužen za korupciju i sve ove organizovane kriminalne. Ovdje sumnje ima da se moguće radi i o tome. Pa i na SIPA-u, ali i na naše tužilaštvo. Već sam ja specificirao. To ću dati u prijedlogu. Ovdje se radi o više o sumnji o mogućoj namjeri izvršenja više krivičnih djela, a za ta djela minimum zatvora, obzirom da se radi o organizovanoj grupi je pet godina zatvora. Tako da će ovo biti prijedlozi kasnije u raspravi, a za uvod, dakle, Gradsko vijeće već ono što je Kolegij zauzeo stav je na tome, nema spaljivanja ni po koju cijenu, a dogovorili smo bili radi javnosti, ako neko ne bude ostao do kraja, sutra idemo i pred Termoelektranu. Dakle, ono da budemo sigurni da spaljivanja neće biti. Pa evo, prijedlog je na Kolegiju dnašnjem, ovog prije. Jutros je bio jedan, pa je još bio jedan ovdje klubova. Ako je tu predstavnik Termoelektrane, imamo neke određene informacije, da on prvi prezentira, šta ima nam reći, u smislu prvo da li je bilo spaljivanja? Ako jeste, koliko? U kojem periodu je? Kada? I da li će se nastaviti ili ako nije, da li će biti zaustavljeno? Toliko. Hvala.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Vijećnik Senad Mehmedinović. Jeste nešto još htjeli dodat? (SENAD MEHMEDINOVIĆ - Molim vas, samo još jedna dopuna) Izvolite. Izvolite.

SENAD MEHMEDINOVIĆ

Obzirom da imamo predstavnika ovde Termoelektrane i da mislim da će se on obratiti u ime Termoelektrane. Dakle, dva su pitanja koja evo mi iz opozicije postavljamo, al mogu slobodno reći i pozicije i volili bi ovdje danas da čujemo te odgovore. Znači, veoma jasno.

Prvo pitanje. Prvo pitanje. Da li je do sada bilo spaljivanja otpada u Termoelektrani? Znači, konkretan odgovor. Konkretno pitanje.

I drugo. Da li će biti spaljivanja otpada kako je najavljeno od 17-og? Hvala ljepo.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Ja ću sada pročitati ko se odazvao našem pozivu, ovaj, a onda ću otvoriti raspravu klubova vijećnika da se možete dalje javiti, pošto vidim...Jel vijećnik Šefik se javlja? Bilo je samo kratko uvodno obrazloženje znači (vijećnik Šefik Husić govori bez uključenog mikrofona op.a.)...Pa hoćetel da vam dam riječ, nije problem nikakav. Izvolite. Izvolite. Vijećnik Šefik Husić. Izvolite.

ŠEFIK HUSIĆ – vijećnik SDA – Stranke demokratske akcije

Ja pozdravljam sve prisutne. Obzirom da smo mi bili također jedni od inicijatora, znači, onaj, ove tačke dnevnog reda, imam obavezu da kažem da i da zamolim prije svega, onaj, sve kolege ovdje vijećnike, obzirom da mi nismo zvanično dobili bilo kakvu potvrdu da je riješen problem da prestanu objavljivati po društvenim mrežama, jer to je sve nezvanično, znači, dok ne čujemo predstavnike, onaj, Termoelektrane i ostalih koji trebaju znači da izlažu ovdje da...Mislim ako smo riješili da idemo dalje. Da izađemo jel? Hvala.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Ja ću pročitati ko je s nama danas još prisutan na sjednici od pozvanih gostiju. Osim predstavnika službi koje smo poz...gradskih službi, sa nama su danas tu i:

- Džananović Izet, pomoćnik direktora Termoelektrana Tuzla,
- Jasenko Fazlić, rukovodilac pogona Termoelektrana Tuzla,
- Predstavnici firme TQM Lukavac: Mirza Selimbašić i Miralem Sejdinović,
- Predstavnici Zavoda za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona,
- Predstavnici Mjesne zajednice Husino,
- Predstavnici Mjesne zajednice Bukinje,
- Predstavnici Doma zdravlja Tuzla, i ostali su sve predstavnici gradskih službi.

Ja ću zamoliti predstavnike Termoelektrane Tuzla da izađu za govornicu i da nam daju samo kratko obrazloženje, a onda ćemo svakako kroz diskusije, ovaj, moć postavljati pitanja.

DŽANANOVIĆ IZET – pomoćnik direktora Termoelektrane Tuzla

Poštovana predsjedavajuća, zamjenici predsjedavajuće, poštovani vijećnici, poštovani gosti, hvala za priliku da evo o ovoj temi ipak iznesemo među prvima naše opservacije i naše viđenje ovog projekta.

Ja ću krenuti od početka, a to podrazumijeva se da projekat koji se ima namjeru realizirati u Termoelektrani Tuzla zove se Razvojni projekat suspaljivanja uglja alternativnog goriva koje potiče iz komunalnog otpada. Znači, ne radi se o spaljivanju otpada, nego se radi o suspaljivanju u koncentraciji jedan, 2 do 4% alternativnog goriva, 96 do 98% osnovnog goriva koje Termoelektrana Tuzla koristi u procesu proizvodnje električne i toplinske energije.

Odgovorit ću na ova dva pitanja odmah. Suspaljivanja nije bilo. Znači, nije bilo. Imamo li namjeru, svoju smo namjeru o suspaljivanju iskazali kroz zadnju obavijest koja je sedam dana prije termina koji je propisan Mišljenjem Federalnog ministarstva okoliša i turizma obavezujući za nas kao implementatore projekta. Takođe ću navesti da je projekat suspaljivanja otpada na način kako je opisan ovdje realizovan u Termoelektrani Kakanj prije nekih dva i po mjeseca.

Treća stvar koja je važna. Radi se o ekološkom i energetsom projektu, koji se na ovakav i sličan način provodi u zemljama Evropske Unije da bi se pokazalo i dokazalo da li proces kosagorijevanja plina sa otpadom, uglja sa otpadom i nekih goriva proizvodi štetne posljedice po proces i naravno po okoliš, uz monitoring ovlaštenih laboratorija i uz prethodnu provjeru hemijskog i svakog drugog sastava goriva koje se ima namjeru suspaljivati. Ponovo napominjem, to je projekat koji je u funkciji reciklaže. Reciklaže odloženog otpada na komunalnim deponijama odlagača.

Napomenut ću vas da je, ja ne znam dal je na ovom Gradskom vijeću, al je Služba za komunalne poslove Grada Tuzla prije nekih sedam, osam godina imala jednu inicijativu da se čak razmišlja o spaljivanju komunalnog otpada na postrojenjima Termoelektrane Tuzla, da se umjesto Blokova 1 i 2, koji su trajno obustavljeni, eventualno razmišlja i o spalionici. Znači, razmišljala je i nadležna kan...ova Gradska služba. O toj aktivnosti ja ne mogu govoriti i ne znam u kojoj je fazi, da li je uopšte više, više aktuelno. Znači, toliko što se tiče karakteristika.

Kada se govori o eventualno mogućim posljedicama, navest ću vam i to da je Federalni inspektor za zaštitu okoliša izvršio inspekcijski nadzor 07.07.2025. godine u Termoelektrani Tuzla i konstatovao ove činjenice koje sam vam ja rekao i konstatovao da je u principu u metodologiji, u pripremi i u namjeravanoj realizaciji nema ništa što je u suprotnosti sa aktima iz ove oblasti koje važe u Federaciji Bosne i Hercegovine, Tuzlanskom kantonu i naravno lokalnoj zajednici.

Sve ovo što su na određen način ranije, ranije, ovaj, na određen način prezentirali sudionici u ovoj raspravi, ja uvažavam. Ali isto tako molim vas da uvažite činjenice. Termoelektrana Tuzla raspolaže Crtitifikatom o sastavu goriva koja je uradila ovlaštena laboratorija Cementare Lukavac. Zašto Cementara Lukavac? Zato što Cementara Lukavac već u svom procesu duže vrijeme i uz znatno većoj količini vrši kosagorijevanje ovog goriva o kojem govorimo sa ostalim gorivima koji se koriste u proizvodnji cementa.

Druga stvar. Raspolažemo takođe i izvještajem kompanije odnosno firme TQM, koja je ovlaštena laboratorija, koja je vršila monitoring kosagorijevanja uglja i RDF-a, identičnog RDF-a koji u Termoelektrani Tuzla, koji je realizovan u Termoelektrani Kakanj. I u tom izvještaju jasno i nedvosmisleno stoji da nema ni jednog jedinog poremećaja parametara u negativnom smislu, čak postoje neki afirmativni, ali ne želim afirmisat, jer nisam zbog toga ovdje.

Ja bih vas molio da ove činjenice koje su zasnovane na struci, koje su zasnovane na nalazima ovlaštenih laboratorija, koje su zasnovane na tehničkoj suštoj istini, uvažite prilikom diskusije i prilikom donošenja vaših odluka. Ja ne želim preudicirati, ne želim na vas uticati, hoću da vas pravilno u tehničkom smislu, naravno sa infomacijama kojima raspolažem informišem, da biste vi mogli donijeti adekvatne zaključke, odnosno adekvatne odluke. Ali vas molim da koristite ispravne termine, da koristite ispravnu tehnologiju i da uvažite ovo što vam, što vam možemo prezentirat.

U tom smislu hvala za priliku da vam ovo kažem i evo stojim, tu smo, cijelo vrijeme i kolega Jasenko Fazlić, on je član Stručnog tima za realizaciju ovog projekta i rukovodilac pogona proizvodnje u Termoelektrani Tuzla i tu su dvojica kolega iz firme TQM koja je, treba da radi monitoring ovog procesa i u Termoelektrani Tuzla.

Proces je zamišljen na sljedeći način. 24 sata prije početka suspaljivanja se vrši monitoring procesa sagorijevanja isključivo na osnovno gorivo. To je konkretno na Bloku 5 mješavina lignita i uglja mrkog 1 u omjeru 75 - 25%. I drugi, znači, drugi period je suspaljivanje, kosagorijevanje otprilike jednodnevne potrošnje, 24 sata jednodnevne potrošnje te mješavine. Rekao sam vam omjer 96 do 98% ugalj i 2 do 4% i naravno opet kontinuirani monitoring tog procesa. Izrada izvještaja i naravno mi smo vam u obavijesti tamo rekli, da ćemo vam elaborat koji je odnosno izvještaj o ispitivanju, dostaviti svima od Federalnog ministarstva, Federalne inspekcije, nadležnih službi, pa čak evo možemo i rukovodstvu Gradskog vijeća Tuzla.

Evo toliko za početak, da ne odemo predaleko i preširoko u ovom uvodnom dijelu, a evo spremni smo naravno odgovoriti na ova stručna pitanja za koja smatramo da ovaj...

Još jedanput napominjem. Ne radi se o spaljivanju otpada. Ja vam mogu odgovorno tvrditi da smo čak dok sam bio direktor Termoelektrane Tuzla i odbili jedan zahtjev Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine kada se tražilo spaljivanje određenih supstanci. Zašto? Zato što se u Elektrani Tuzla smije samo spaliti ono što je propisano Okolinskom dozvolom. Hoću da vam da kažem da za ovaj projekat ne treba Okolinska dozvola, jer po pozitivnim normativnim propisima koje važe za ovu oblast za ovakav obim projekta i za ovakav obim suspaljivanja, čak i ne treba ni prethodno sagledavanje. Zašto? Zato što će se poslovne i svake druge odluke donijeti na bazi ovog pilot projekta i tek onda bi se, ako bi se donijela odluka, o tome odlučuje vlasnik naš, a to je Vlada Federacije, naš Nadzorni odbor, naša Uprava, eventualno razmišljalo šta dalje raditi u toj oblasti.

Prema tome, ne radi se ni o kakvom otpadu. Ne radi se ni o kakvom neodmjerenom i neorganizovanom procesu i naravno ne radi se sigurno o ugrožavanju zdravlja i sigurnosti građana Tuzle i okoline. Hvala lijepo.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Evo ja ću vas (DŽANANOVIĆ IZET – Ako ćete da ostanem, ako će bit pitanja...). Evo samo malo. Ja bih zamolila sve predstavnike koji su prisutni ovdje da pišu pitanja koja budu iz diskusija, pa da na kraju možda diskusije odgovore, pa ako bude još dodatno. Možete vi il sjest na vaše mjesto, il gdje god vama odgovara. Svejedno. Možete. Gdje god vama odgovara.

Evo otvaram raspravu klubova vijećnika.

Vijećnik Mirnes Ajanović. Izvolite.

MIRNES AJANOVIĆ

Hvala predsjedavajuća. Hvala direktoru, pomoćniku, zamjeniku, dakle, predstavniku Termoelektrane na informaciji da nije bilo spaljivanja. Eto, vjerujemo. Nije nam odgovorio da li će biti, al je to korektno rekao u smislu, čekam zaključke Gradskog vijeća. Vrlo korektno. Dakle, vidjet ćemo šta će biti. Mi ćemo se izjasniti danas.

Danas smo dobili informacije da evo nakon našeg zahtjeva i taj Federalni inspektor izašao i utvrdio da u realizaciji nema ništa valda sporno. Hoćemol mu vjerovat? Da je ovlaštena laboratorija Cementare Lukavac koja spaljuje ovaj RDF otpad, a direktor to zove alternativno gorivo, gori sve. I zejtin gori u Golfu 2. Ide. Dakle, bez obzira što se on zove alternativno gorivo, to je RDF otpad usitnjen. Ne znamo šta je unutra. Ali da ovlaštena laboratorija Cementare Lukavac koja već spaljuje to, dala certifikat Termoelektrani. Pa nisu ludi da kažu da su trovali građane Lukavca. Da priznaju. Neko će reć hajte vi svi ostali, može Mujo podnijet svašta. A oni hoće da utvrde kad spale to nešto, pa su nam bili rekli 100 tona za dva dana i meni ne treba dalja informacija. Ako piše u zvaničnom aktu upozorenju građanima koji je dostavljen da će bit 100 tona spaljeno za dva dana, mene ne interesuje udjel nečega što je otpad RDF 100 tona za dva dana. A oni će onda utvrđivati da li su to što su spalili da li je to rezultiralo proizvodnjom štetnih posljedica po zdravlje građana. Da nije direktor ovako kakav jeste korektan, pitao bih ga direktore, šta mislite da pucam u nekog ekperimentalno, probno, da vidim uticaj olova na organizam kakav će bit? Isto je. Samo što ovdje dišemo to. Šta ako se pokaže da je loše da vjerujemo Cementari i otrovanim Lukavčanima? I dobro je ova informacija, pa će svi zaključci prvi bit koji budu. Ne treba pisat moje zaključke, već ih ima napisano, pa ću dostavit sekretaru i još jedan dio koji ću sad prezentirati. Bit će da se obraćamo Vladi Federacije kao vlasniku. Svi ostali su ispod.

Ono što smo danas čuli da je Mišljenje Federalnog ministarstva okoliša za Termoelektranu obavezujuće. Razumijem. Zašto smo mi, evo desilo se slučajno il namjerno, sasvim nebitno, mi koji smo reagovali Sloboda, SDA, BOSS, Nezavisna lista „Sloboda“, da ne bi bilo zabune, mi smo pozvali ministricu Nasihu Pozder iz Naše stranke. Ja sam je nazvao „Našistom“ javno. Otišlo u medijima, jer je i prošli put ona imala svoje mišljenje i prošli put se pozivali na nju, evo i sad direktor ističe da je njihovo osnovno što su dali saglasnost.

Ja ne mogu bit ljut na direktora Termoelektrane. To je tehničar. Inženjer. Stručnjak iz tehnike. Direktor Elektroprivrede takođe isto. Oni imaju namjeru spaljivat otpad alternativno gorivo. Ko je zadužen da se brine za nas? Za naše zdravlje? Za zaštitu okoliša? Ministarstvo okoliša. Ako oni daju saglasnost, nema više rasprave. Evo i direktor danas kaže. Pa za njih je to obavezujuće. Ministrica nije povukla saglasnost. Ministrica Nasiha Pozder. Našista. Nije donijela odluku o zabrani spaljivanja. U fotelji prima kolko pet, šest, sedam hiljada maraka platu. Troši milione na zaštitu okoliša, a truje Tuzlake. Nema milosti prema njoj. Ja sam već prošli put rekao. Ona mora bit persona non grata u Tuzli. To je osoba koja je dala saglasnost da se trujemo.

E sad. Direktore evo slušajte i vi. Nismo mi stručnjaci. Al mi prezentiramo Tuzlake gdje su brojni stručnjaci i dobijamo pravo na informacije iz ostalih sredina. Ja bih ekonomsko pravni...imat ću zaključke, dakle, ništa ovo ne treba pisati. Ovo ću predložiti da vi prihvatite evo pa slušajte, kao sastavni dio zaključaka. Ekonomsko - pravna i zdravstvena pozadina spaljivanja (ANA PEJIĆ – Izvinite samo Mirnese, hoćete li moć onda mailom dostaviti Omaru, pošto Omar zbog stenograma morat pročitati zaključke). Sad ću ja ovo prezentirati, a on će dobit sve. (ANA PEJIĆ – Može, može). Ništa ne mora pisati.

Dakle, ekonomsko - pravna i zdravstvena pozadina spaljivanja RDF otpada, otpad je u Termoelektrani Tuzla. Ovo sam napravio kao predsjednik Komisije za ljudska prava i slobode. Dakle, u tom smislu. Ističem, dakle, upozoravam da je ovo, pa mogu reći izražavam sumnju onako opreza radi. A ja smatram da je tako. To je moje mišljenje. Vrijednosni sud. Da je ovo ekonomski motivisan projekt potencijalne zloupotrebe koja ima sve elemente ekološkog, zdravstvenog i institucionalnog skandala.

Pod jedan: Ko zarađuje na trovanju građana Tuzle? Niko ne može reći da je ovo bezazleno, jer sam direktor kaže, mi ćemo vidjeti kakve su štetne posljedice, imali ih. Ne može biti da nema. Spaljujete nešto što je otpad. Usitnjeno. Ne znate šta je.

U Evropskoj Uniji spaljivanje RDF otpada košta između 120 i 250 Eura po toni. Toni. Ovdje se spaljuje 100 tona. Dakle, plate da spalite. Dovuku vam besplatno. Plate spaljivanje. Svako će reći, pa to je super alternativno gorivo. I dovuku ga i plate i vi samo spalite i dobijete energiju besplatno. Još malo pa ono perpetuum mobile, besplatna energija. U Njemačkoj je to otprilike oko 220 Eura. Nizozemskoj 210. Švedska 190. Hrvatska 160 Eura. Po toni. U BiH ako se RDF spali bez stroge kontrole, bez filtera. Kakvi su filteri? Dal ima Elektrana ili nema? Jel to zaista tako? A nemaju filtere za osumporavanje i tako dalje. Il imaju? Hajd neka kažu, da vidimo šta je, da konačno znamo. Izvoznici RDF-a ga praktično plaćaju firmama u BiH da preuzmu otpad, po cijenama između 30 i 70 Eura po toni i ostvaruju dobit od 150 do 200 Eura po toni otpada. Već se ostvaruje dobit kroz to. Neko zarađuje na nama po jednoj toni. A ovdje je 100 tona za dva dana. Ako prođe ovih 100 tona, hiljade i hiljade tone će kasnije biti spaljivano. Cijela Evropa se rješava ovoga. Mi ćemo biti ovdje spalionica evropska.

E sad. Medicinski otpad. Ovdje toga navodno nema. Uključuje infektivni, citotoksični, anatomske i hemijski. Sve je to opasno. Tu moraju biti specijalne spalionice. Košta. U Njemačkoj oko 1.200 Eura po toni. Francuska 1.100. Hrvatska 850. Dakle, mora se spaljivati na temperaturi 1.100 stepeni uz filtere za dioksine, furane, HCL i tako dalje. Otvoren je ogroman prostor za zloupotrebu i manipulaciju. Zašto? Može se maskirati medicinski otpad pod RDF. Vi dobijete tonu nečega usitnjenog. Ne znate više šta je unutra. Deklaracija RDF. Dakle, RDF se spaljuje po 150, a ovaj po 1.500. Deset puta skuplje spaljivanje medicinskog otpada. Primjer, evo da nije teorija.

U Italiji – (2018.) Afera „Ecoambiente Sud“

- Infektivni i bolnički otpad miješan sa RDF-om i spaljivan kao „nisko rizično gorivo“.
- Otkriveno prisustvo igala, kontaminiranog materijala, citostatika i ostataka krvi.
- Višestruka krivična djela – ekološki kriminal, falsifikovanje dokumentacije, udruživanje za izvršenje krivičnih djela. U Italiji.

Poljska – (2021.) Krakov

- Bolnički plastični otpad „zamijenjen“ RDF-om u dokumentima. Poturali medicinski otpad.
- Otpad iz uvoza iz UK sadržavao tragove medicinskog otpada.
- Firme ugašene, odgovorni osuđeni.

Hrvatska - istrage (2019. – 2022.)

- Agencija za zaštitu okoliša u više navrata upozoravala da nadzor nad RDF-om nije dovoljan da bi se spriječilo miješanje sa medicinskim otpadom, posebno kada se koristi iz bolnica ili izvoznih skladišta.

Interpol (2020.) – „WasteCrime Report“

- Među 10 najčešćih oblika ekološkog kriminala u Evropi. Evropi koja ima najstrožije kriterije. Mi nemamo nikakve. Ništa. Mogu radit šta hoće. I rade šta hoće u Bosni. Dakle, među 10 najčešćih oblika ekološkog kriminala u Evropi jeste klasifikovanje medicinskog otpada kao RDF otpada radi izbjegavanja visoke cijene zbrinjavanja.

Deset puta je skuplje. Zato ga poturaju RDF kroz dokumente i miješaju ga s ovim. (ANA PEJIĆ – Molim vas samo da vodite računa o vremenu, pa...). Da završim s ovim dijelom, pa ću kasnije ostaviti zaključke. (ANA PEJIĆ – Može, može). Evo slažu se kolege.

Dakle, zajednička karakteristika, nema kontrole stvarnog sastava RDF-a, ni u Evropi. Interpol se bavi s ovim. Bukvalno mafija. A pogotovo kod nas bez stalnog nadzora, bez nezavisne laboratorije ili ćemo gledat da je Cementara osnova. E sad. Zdravstveni rizici. E šta je s Tuzlom? Termoelektrana. Da li ima Termoelektrana certifikat neki drugi osim Cementare za spaljivanje medicinskog otpada? Nema sigurno. Ima navodno za RDF od Cementare. Da li postoji javan dokument o sastavu RDF-a? O hemijskoj analizi i sve? I sigurno da mi svaki put znamo kakav će to biti, kakve su informacije u prisustvu PVC-a, hlora, dioksina, teških metala, PAH, HCL, mikroplastike i tako dalje. Da li Zavod za javno zdravstvo TK zna tačno šta se namjeravalo spaliti sutra? Jer je sve ovo danas zato što je sutra najavljeno. Dal su oni uopšte upoznati Zavod za javno zdravstvo? Evo danas ovdje i pitam ih javno. Znaju li šta je RDF? Šta je unutra? I da li su išta poduzeli ako je to sutra najavljeno spaljivanje? Ozbiljno je dokazano opasnost po zdravlje građana. Evo podaci Svjetske zdravstvene organizacije, Evropske agencije za okoliš, međunarodnih zdravstvenih institucija.

Piše: Spaljivanje RDF-a proizvodi toksične i kancerogene supstance koje imaju razoran uticaj na ljudsko zdravlje, uključujući:

1. Dioksine i furane – najtoksičnije poznate supstance stvorene spaljivanjem plastike i hlora.
 - Uzrokuju rak, oštećenje jetre, hormonalne poremećaje, sterilitet i urođene defekte.
 - U malim količinama izazivaju hronične bolesti i akumuliraju se u masnom tkivu ljudi.
2. Teške metale – olovo, kadmij, živa, arsen.
 - Dovode do neuroloških oštećenja, oštećenja bubrega, pluća i mozga.
 - Posebno opasni za djecu i trudnice.
3. Mikro- i ultrafine čestice (PM2.5 i PM0.1)
 - Povezane su s astmom, bronhitisom, srčanim udarima i moždanim udarima.
 - Prolaze kroz pluća direktno u krvotok.
4. Policiklički aromatski ugljikovodonici (PAH)
 - Dokazano kancerogeni spojevi, naročito opasni kada se udišu.
 - Utiču na plodnost, DNK i imuni sistem.
5. Hlorovani organski spojevi i kiseline (HCl, klorovani ugljikovodonici)
 - Iritiraju disajne puteve, izazivaju hronična plućna oboljenja i alergijske reakcije.

Posebno su ugrožene osjetljive kategorije stanovništva: djeca, starije osobe, trudnice, hronični bolesnici i svi koji žive dole Bukinje, Šićki, Husino i cijela Tuzla.

Evo, šta trebamo uraditi?

- Spriječiti ovaj pokušaj pretvaranja Tuzle u jeftinu evropsku spalionicu otpada.
- Podnijeti prijavu SIPA-i FUP-u, POSKOK-u i Tužilaštvu TK zbog mogućeg zagađivanja okoliša (čl. 303, 304, 305. KZ FBiH), ugrožavanja zdravlja ljudi (čl. 240, 328.) i zloupotrebe položaja (čl. 383, 387. plus Udruživanje radi izvršenja krivičnih djela, minimalna kazna 5 godina zatvora).
- Donijeti zaključak da se bez saglasnosti Grada i građana ne može spaliti ni jedna tona otpada.

I, evo na kraju, ja sam i napisao: Ovo nije borba protiv tehnologije, već protiv kriminala maskiranog u ekologiju. Neko pokušava da zaradom na smeću, koje je zabranjeno u Evropskoj Uniji, truje našu djecu i sve nas. Mi kao izabrani predstavnici građana imamo obavezu da to zaustavimo, a onda ću predložiti zaključke kad prođe ovaj krug prvi. Hvala.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Sljedeća za riječ javila se vijećnica Svjetlana Kakeš, a neka se pripremi vijećnik Senad Mehmedinović. Izvolite Svjetlana.

SVJETLANA KAKEŠ – vijećnik SDP – Socijaldemokratske partije Bosne i Hercegovine

Hvala predsjedavajuća. Evo ja ovaj nakon izlaganja direktora koji je pokušao da malo ovaj ublaži našu zabrinutost svojim argumentima, pokušat ću da kažem i naše argumente zašto smo mi zapravo zabrinuti i zbog čega. Između ostalog, zbog našeg iskustva dosadašnjeg decenijskog, razlikujemo se od većine gradova i opština i u BiH i u širem okruženju zbog toga što imamo ovo iskustvo sa Termoelektranom koja godišnje, ne znam najnovije podatke, al otprilike u prosjeku spali oko 4 miliona tona uglja i emitira oko 50.000 tona SO₂ u atmosferu, a još uvijek nakon decenija rada, još uvijek nismo dobili, nisu ugrađena postrojenja za odsumporavanje.

Podsjetit ću da su općinske i gradske vlasti, gradonačelnici i gradska vijeća u svim mandatima više od deset godina u kontinuitetu tražili i od Termoelektrane i od Javnog preduzeća Elektroprivreda, ali i od nadležnih ministarstava i svih prethodnih vlada Federacije, da se hitno obezbijede sredstva i provede postupak nabavke ugradnje postrojenja za odsumporavanje. Naravno, ne trebam ni govoriti da smo svi tih deset godina i više dobivali pod navodnicima čvrsta obećanja i uvjeravanja da je postupak nabavke u toku i da će do kraja ove ili naredne godine postrojenje biti u funkciji. I tako evo do danas.

Kolko ja znam zadnja informacija, ne raspolažem možda baš najsvježijim informacijama, još početkom 18-e godine Termoelektrana je obavijestila Grad da je donijela investicione odluke i počela pripreme za nabavku i ugradnju uređaja za odsumporavanje, a svi znamo da do te realizacije još uvijek nije došlo. Pri tome znamo i da su prethodne vlade Federacije Bosne i Hercegovine gotovo redovno preuzimalo od Elektroprivrede BiH akumuliranu dobit iz prethodnog perioda u iznosima i do 100.000.000 maraka godišnje i navodno usmjeravale ta sredstva u projektovanje ili gradnju cesta, a mi u Tuzli i u TK-a od tih cesta, ne vjerujem da smo vidjeli i jedan metar, a ne možemo se baš ni pohvaliti sa stanjem putne infrastrukture u cijeloj Federaciji.

Grad Tuzla je i od prethodne Vlade Fadila Novalića, prethodnoj Vladi upućivala inicijative da se dobit, ova dobit od Elektroprivrede, makar jednogodišnja dobit preusmjeri u nabavku postrojenju za...odsumporavanjem, međutim, ni od toga nije bilo ništa. Ta naša pod

navodnicima borba još traje i onda nas u svim, u takvoj situaciji zatiče i ova nova situacija, jer nije dovoljno što decenijama i godinama trpimo zagađenost, zanemarenost od strane Uprava i Termoelektrane, Elektroprivrede i prethodnih vlada, nego nam se gotovo preko noći servira štura informacija o takozvanom eksperimentalnom spaljivanju otpada u ovoj istoj Termoelektrani, u ovoj istoj našoj Tuzli.

Upravo zbog ovog našeg iskustva i zbog načina dobijanja ovako važne informacije za život i zdravlje stanovnika, vijest da bi se u Termoelektrani mogao spaljivati RDF, dodatno je uznemirila i zabrinula javnost i opravdano izazvala revolt. I ja se nadam evo da će i predstavnici Termoelektrane i ostali prisutni razumjeti i shvatiti zbog čega je došlo do ovakvih reakcija.

Znamo mi da se ovaj energent uveliko koristi u Evropi i znamo da se to u Evropskoj Uniji radi u strogo kontrolisanim uslovima uz najstrože propisane kriterije, uz ugrađenu najsavremeniju opremu, uz redovan monitoring i apsolutno uključivanje i obavješćavanje javnosti o svim koracima i posljedicama. Ali evo znamo i ove informacije koje nam je i vijećnik Ajanović iznio da se čak i u tako kontrolisanim i u naprednim uslovima dešavaju anomalije i dešavaju problemi.

Imajući sve ovo u vidu, nama se s pravom nameće i niz pitanja, na kojem nam bar do sada niko nije dao odgovore. Da smo mi imali i dio i ovih informacija koje je danas direktor prezentirao i još odgovora i odgovora na destine pitanja koja se svima nama pojavljuju ovih dana, ne vjerujem ja da bi mi drugačije, znatno drugačije reagovali, al bi imali sigurno povoljnije informacije i mogli bi trezvenije o tome raspravljat i razgovarat.

Recimo, mi nemamo informaciju koja su osim ovoga evo što smo sad dobili u Lukavcu, a svi znamo kakvo je stanje zraka u Lukavcu. Koja su dosadašnje iskustva spaljivanja otpada u Bosni i Hercegovini, ne u Evropskoj Uniji, Austriji, Švedskoj, Italiji, nego u Bosni i Hercegovini? Zašto su ignorisani stavovi lokalne zajednice? Stavovi ovog Gradskog vijeća i nevladinih organizacija s našeg područja? Neformalnih grupa i naših lokalnih stručnjaka prilikom donošenja Mišljenja, pozitivnog Mišljenja o spaljivanju, suspaljivanju RDF-a u Termoelektrani? Nemamo ni informaciju na koji period ili na koje količine se odnosi izdato rješenje Federalnog ministarstva. Koje su postojeće ili planirane metode za sprečavanje zagađenja od posljedica spaljivanja? Nemojte me pogrešno razumjet. Meni možda ništa ne znači, al postoje eksperti kojima bi ove informacije značile i koje bi mogle reagovati u javnosti. Koje su postojeće planirane aktivnosti monitoringa? Da li je postupak dobijanja pozitivnog mišljenja i da li bi postupak spaljivanja bio proveden u skladu sa pravnim, okolinskim i zdravstvenim zahtjevima i propisima u BiH, ali i u Evropskoj Uniji koje smo se mi kao država obavezali primjenjivat? Opravdane su sumnje, jer ni postupak dobivanja Mišljenja Federalnog ministarstva po meni nije proveden u skladu sa EU direktivama, odnosno, konkretno sa EU direktivom o industrijskim emisijama prema kojoj obavezno obavješćavanje javnosti od samog početka podnošenja zahtjeva pa sve do izdavanja mišljenja. A nama je samo servirano Mišljenje, odnosno obavješćenje da je već izdato pozitivno Mišljenje. Zatim, da li materijale koje se prikupe filterima nakon spaljivanja RDF-a, da li u Bosni i Hercegovini postoje kapaciteti za zbrinjavanje tog otpada koji nastane nakon spaljivanja RDF-a i dal bi to završilo na našim postojećim šljačistima i u našim vodotocima? Jer to se smatra nakon spaljivanja RDF-a koliko sam vidjela, smatra se opasnim otpadom. I zatim je ovo koje su kolege već spominjale koje je porijeklo tog otpada, odnosno evo RDF-a koji će se spaljivati? Dal mi trebamo ovdje bit poligon za odlaganje i spaljivanje evropskog otpada? Ako je tako, mi onda ne bi trebali i nećemo dozvoliti da mi spaljujemo i da se trujemo, a da oni zauzvrat, jer najčešće ti ugovori i sporazumi idu u smislu da oni zauzvrat koriste električnu energiju koja se dobije nakon spaljivanja otpada. Imam podatak da je samo iz Slovenije registrovano u prethodnoj godini preko 2.000 izvoznih deklaracija RDF-a za Bosnu i Hercegovinu. Slovenija je u Bosnu i Hercegovinu izvezla oko 46.000 tona RDF-a i po tome je Bosna i Hercegovina prva, a Srbija

druga država po količini otpada uvezenog iz Slovenije, da ne spominjem druge evropske države.

Znamo svi da ne postoji neškodljivo spaljivanje RDF-a, a meni i kao laiku izazivaju sumnje i sam termin koji evo i u dopisu iz Termoelektrane, termin eksperimentalno spaljivanje. Iskreno i u ovim pravnim, u dokumentima u propisima se spominje probno ili testno. Znam ja da to u sintagmi je zapravo isto, ali ipak kad vi građanima kažete da će biti podvrgnuti eksperimentu, to onda izaziva naravno ovakve reakcije koje smo dobili.

S druge strane, ne bismo ja bar mislim da ne bismo trebali ovo protumačiti kao akciju protiv Termoelektrane i njihovog rada. Mi smo svjesni značaja Termoelektrane za privredni razvoj, ne samo Tuzle, nego i cijele Bosne i Hercegovine za proizvodnju toplinske energije i za naš grad, za zapošljavanje nekoliko stotina, ne znam sad tačno koliko uposlenika, još više onih koji su indirektno angažovani na poslovima vezanim za Termoelektranu, ali sve to nipošto ne smije biti pod cijenu života i zdravlja naših sugrađana, naše djece i zdravog okoliša (ANA PEJIĆ – Molim vas samo da privodite kraju, vrijeme vam je isteklo). Evo završavam. Zaslužujem odgovore na ova i sva druga pitanja.

Zato predlažem zaključak da u skladu sa EU Direktivom o industrijskim emisijama i pravnom stečevinom, poslat ću mu ja, EU, koju smo se kao država obavezivali primjenjivati, tražimo da javnost mora pravovremeno bit upoznata sa svim planovima, informacijama i konsultacijama u vezi sa spaljivanjem ili suspaljivanjem otpada ili bilo kojim drugim procesima koje utiču negativno na okoliš, kako bi lokalne vlasti, lokalni aktivisti i organizacije mogli transparentno učestvovati i pravovremeno reagovati na sve okolnosti kroz svoja pitanja, primjedbe i komentare i upućene relevantnim institucijama koje izdaju dozvole za spaljivanje.

Zatim, protivimo se...uznemirujuća je bila izjava direktora Termoelektrane koji je rekao da suspaljivanje će se provest uz monitoring koji bi pokazao da li i u kojoj koncentraciji dolazi do emisije zagađujućih čestica, što je zapravo protumačeno da ćemo mi u tom periodu biti izloženi eksperimentu, a da nam bude lakše, bit će monitoring dok mi se to tako trujemo, dok smo pod eksperimentom.

Znači, protivimo se planovima suspaljivanja RDF-a u ovim uslovima i tražimo da se ni jedan projekat ne može provesti ukoliko nije u skladu sa potrebama i željama građana i prostornim planovima.

Tu dolazim do prijedloga trećeg zaključka, jer ni u aktuelnom Prostornom planu TK, kao i u Nacrtu prostornog plana TK-a za 25-u i 2045., ne postoji definisana mogućnost spaljivanja ili suspaljivanja otpada u Termoelektrani, nego se spominje tek kao aktivnost koja je nedovoljno istražena. Tako piše u Prostornom planu aktuelnom i to nam je i prilika da u javnoj raspravi u Nacrtu prostornog plana koja je u toku iskažemo svoj stav, energično iskažemo svoj stav o ovoj problematici. S toga predlažem da zaključke sa današnje sjednice prosljedimo Ministarstvu prostornog uređenja Tuzlanskog kantona, odnosno radnoj grupi ili već ko je zadužen da prikuplja primjedu u okviru ove javne rasprave. Eto. Hvala.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Sljedeći za riječ javio se vijećnik Senad Mehmedinović. Izvolite Senade.

SENAD MEHMEDINOVIĆ

Hvala ljepo. Pa evo dakle početi. Meni su najmjerodavniji građani. I znate šta građani kažu. Kada je zimski period, kažu zrak ujeda za oči. Pa eto mi mjerne jedinice.

Drugo. Evo izjavu sad čitam sa portala jednog doktora koji kaže: Mi zaista imamo dokazane slučajeve. Govorimo o Tuzli. Mi zaista imamo dokazane slučajeve bolesti koje su

povezane sa aerozagađanjem. Imamo iznenadne smrti koji su dokazane sa aerozagađanjem. Da ne govorim koji je to doktor izjavio. Može se provjeriti.

Zašto Grad Tuzla dobija naknadu od rada Termoelektrane? Vjerovatno što cvjeta cvijeće dole i zato što nemamo aerozagađanja. Evo predstavnika mjesnih zajednica ljudi koji dole žive. I evo kolege Denisa koji će se vjerovatno javiti. Pitajte ih kad suše veš napolju, ako uopšte to više mogu da rade. Pitajte te ljude koji žive dole kada padne snijeg, pa evo pitajte i one sa područja Mjesne zajednice Kiseljak odakle ja dolazim, snijeg nije bijele boje. Neke crne boje i ja mislim da to ne pada s neba. Neke čestice su u zraku i očigledno neke čestice mi udišemo. I ja danas ovdje, ne govorim samo kao vijećnik, govorim prije svega kao osoba koja živi 44 godine, eto sad znate koliko imam, grada koji je dakle decenijama gdje smo svi zajedno izloženi prekomjernom zagađenju, industrijskoj eksploataciji, ignorisanju potreba stanovnika.

Spaljivanje RDF otpada, kad to pročita naš narod, oni misle da je to DPF filter možda u autu. Zna, nije mi jasno zašto se ne govori RDF otpad, pa u zagradi. Pa da se zna da to čine i gume, da to čini i plastika, u određenom procentu. Nije teško otići i pročitati te stvari. Al spaljivanje. Zašto je to nas povrijedilo ko vijećnike i evo mi koji smo inicirali to. Ako se imaju dobre namjere, trebalo bi da se imaju dobre namjere, ne bi trebalo da se ignoriše lokalna zajednica. Ne bi trebalo da se ignoriše predstavničko tijelo koje se naziva Gradsko vijeće i ne bi trebalo da to bude bez nečeg što se naziva javna rasprava. I bez svega toga, bez transparentnosti, za koju smatramo da je nije bilo. Šta da nismo odreagovali? Šta da nismo odreagovali za onaj plin? Šta da sad nismo odreagovali? Koji bi rezultat bio? Ovo što se radi bez transparentnosti, podvlačim s dvije crte, po nama predstavlja direktnu prijetnju i po zdravlje i okoliš. Građani se ništa ne pitaju. Lokalna zajednica nije uključena. Zašto u procesu donošenja ove odluke nije organizovana javna rasprava? Zašto nisu pitani građani? Okolne mjesne zajednice? Gradsko vijeće? Gradska uprava? I mislim da su s time prekršeni osnovni principi demokratskog odlučivanja i javne odgovornosti. Kad govorimo o javnoj odgovornosti, ona bi trebala da ima ime i prezime. Po meni su tri imena i prezimena. I ja ne znam šta se sa tim osobama dešava. Možda da se malo preispitaju.

Prvo je Elektroprivreda Bosne i Hercegovine koja mi nije jasna. Naročito mi nije jasna zato što gor imamo ljude koji sjede dobrim dijelom i koji ljudi sjede sa područja Tuzlanskog kantona. I nekako mi sve to ukazuje da je zaista prisutan taj takozvani „Karaula sindrom“. Jel se pređe Karaula jednostavno se zaboravi mjesto odakle se dolazi.

Imamo blok tarife. Ide poskupljenje. Evo imamo spaljivanje otpada. Imamo kupovinu struje od strane Elektroprivrede u iznosu od 300 miliona. Prije smo izvozili. Znači ljudi nešto ne funkcionise. Neko bi se to trebao dobro preispitati i viditi da li treba da sjedi tu gdje sjedi.

Drugo u nizu imena jeste, ja ću reć Federalno ministarstvo okoliša. Okoliša. Nije okoliša. Evo direktor je nama potvrdio sada da je na osnovu saglasnosti tog Ministarstva će se postupiti spaljivanju otpada. Ja lično šta zamjerim ovdje? Zamjerim osobi koja dolazi sa područja Tuzlanskog kantona, koja bi po meni trebala da pokaže jedan nivo odgovornosti, empatije prema mjestu odakle dolazi, pa i nivoa komunikacije. Izgleda se često zaboravi zašto ljudi imaju dva uha, a jedna usta. Trebalo bi se malo više slušati, a manje pričati. Umjesto dijaloga s nama građanima, vijećnicima, sa akademskom zajednicom. Pazite, donesena je odluka bez da se išta Grad Tuzla pita. Znači, mi idemo dole, spalit ćemo i doviđenja i prijatno.

Dok je ovog Vijeća i hvala Bogu profila ljudi koji sjede u ovom Vijeću, gdje smo pokazali da nam je interes grada na prvom mjestu, te stvari se neće dešavati. I mislim da ovo nije samo politički propust, ni institucionalni. Ovo je jedan moralni, moralni pad.

Treće u nizu problema jest po meni ovaj izvođač radova, a izvođač radova je u ovom slučaju Termoelektrana i drago mi je što je pokazalo evo ozbiljnost bar na način da je došao predstavnik, gospodin Džananović i da je ovdje prezentovao ono što je imao da prezentuje u ime Termoelektrane.

Ovo nije prvi put da se Tuzla tretira kao eksperimentalna zona. Evo svi smo svjedoci ovdje koji sjedimo. Ja bih volio da znam šta se to dešava. Zbog čega Tuzla? Zašto se Tuzla koristi za sve...počeli smo od onih mostova ekperimentalnih, ko da prepisuju tu riječ eksperiment. A kad oni mogu eksperimentisat s mostovima, sad ćemo mi eksperimentisat sa plinom i eksperimentisat ćemo sa paljenjem otpada. Šta je sljedeće ja se pitam? Evo mislim da ćemo mi ovo zaustavit. Zaustavit ćemo. Mi ćemo dat prijedlog zaključaka i mi bar kao Klub vijećnika NL „Sloboda“ sutra smo ispred Termoelektrane. Mi ne želimo da se spaljuje otpad bez javne rasprave. Bez konsultacije sa Gradskom upravom i svih aktera i akademskom zajednicom koja treba da da svoje mišljenje, a ne da mi svi čitamo određene informacije, podatke i da donosimo svoje mišljenje.

Dobili smo mi u Tuzli i Tuzlanskom kantonu umjesto brzih cesta, dobili komunalni otpad. Aferim, što bi rekle kolege iz SDA. Dakle, u Tuzli se definitivno u kontinuitetu namiču rizične odluke. Nemamo nikakve saobraćajne infrastrukture, a naš doprinos koji dajemo elektroenergetskom sistemu, očigledno se vraća samo kroz pepeo i dim.

RDF ono što se može pročitati je termin za koje mi obični građani ne znamo šta znači, ali se može pročitati i evo potenciram kada se govori o tome, morali su građani znat šta znači RDF i šta čini taj sastav. Podvlačim, guma, plastika. I pošto se mi volimo pozivati na Evropu, kaže Evropska komisija da ovo suspaljivanje RDF-a negativno utiče na povećanje žive, a za koju svi znamo koji sjedimo ovdje, da je težak metal (ANA PEJIĆ – Senade samo, isteklo vam je vrijeme, pa vodite računa). Evo samo još pola minute (ANA PEJIĆ – Može, može). I ovdje nije samo upitno zdravlje građana da tako kažem srednje životne dobi. Udisanje žive, tih čestica, najviše mogu da budu izložena mala djeca, da budu izložene trudnice.

Zato, mi imamo pet zaključaka koje ja mogu predsjedavajuća pročitati evo u drugom javljanju, da ne uzimam ovdje vrijeme (ANA PEJIĆ – Može). Il ako hoćete sad da pročitam da se ne javljam (ANA PEJIĆ – Kako god vama odgovara. Ako hoćete možete i sad pročitat. Izvolite). Evo. Ide. Neće biti sloumoušn, al ću dostavit zaključke, ne morate zapisivat.

Dakle, prijedlog zaključaka NL „Sloboda“:

Gradsko vijeće Tuzle predlaže u znak protesta protiv spaljivanja RDF otpada u Termoelektrani Tuzla, da se svi zainteresovani vijećnici okupe sutra ispred kapije Termoelektrane Tuzla, kako bi iskazali jasno protivljenje netransparentnim aktivnostima koje se odvijaju bez saglasnosti lokalne zajednice.

Dva. Gradsko vijeće Tuzla zahtjeva hitno javno očitovanje Federalnog ministarstva okoliša i turizma i Elektroprivrede BiH u vezi sa izostankom konsultacija sa lokalnim nivoom vlasti.

Gradsko vijeće Tuzla zahtjeva od menadžmenta Termoelektrane Tuzla da odmah obustavi sve aktivnosti vezane za spaljivanje RDF otpada dok se ne održi hitna javna rasprava sa učešćem građana, stručne i političke javnosti.

I četiri. Gradsko vijeće Tuzla traži utvrđivanje odgovornosti svih aktera koji su ignorisali zaključke Gradskog vijeća, kao i proceduru odlučivanja o ekološki rizičnim projektima bez uključivanja lokalne zajednice. Hvala ljepo.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se Senade. Sljedeći za riječ javio se vijećnik Šefik Husić. Izvolite.

ŠEFIK HUSIĆ

Zahvaljujem predsjedavajuća. Ma evo mislili smo da se ne javljamo, obzirom da je ovo sve riješeno jel tako? Al što bi reko kolega Mirnes, iskoristit ću njegov, ovaj, termin, išću ljudi. Kaže ovako: „Neće bit spaljivanje otpada u Termoelektrani Tuzla, pa uzvičnik. Jupii.

Obavještavam sve sugrađane i sugrađanke da smo u koordinaciji sa Karton revolucijom i direktorom Termoelektrane Tuzla postigli dogovor o potpunom obustavljanju projekta spaljivanja otpada. Uzvičnik opet. Jupii. Bez obzira na važnost održivosti energetskeg sektora i zaštite unutrašnjeg suvereniteta Bosne i Hercegovine, zdravlje građana ne smije biti ugroženo. Hvala direktoru Termoelektrane Tuzla, gospodinu Fuadu Muminoviću, na ovoj izuzetno važnoj i odgovornoj odluci. Zastava Bosne i Hercegovine, kolko ja mogu vidjet. Idemo dalje. Mišić“. Pa ljudi dragi. Pa što smo mi došli onda ovdje? Nemamo problem nikakav. Jel nemamo problem? Znači, zahvaljujemo se direktoru Termoelektrane, koji je trebo pritisnut tamo neku puljku, da krene onaj spaljivanje. I sad mi njemu kažemo fala ti Bože što ti nisi znači nama oduzeo živote, što nam nisi ugrozio zdravlje i tako dalje. Da me Bog sačuva. Mislim stvarno ovo nema smisla. Ne znam, znači, šta je sad? Koja je poenta ove sjednice što mi sjedimo tu?

Ovdje imamo predstavnika Termoelektrane, gospodina Izeta Džananovića, koji je evo rekao, znači, argumente kako je ovo lijepo sve, bajno, krasno. Ovo je fino za udisat. Ekološki ispravno. Malo sam iznenađen. Inače, onaj, gospodina poznajem. Jako poštujem i cijenim njegovo stručno mišljenje, al ove teze koje su iznesene, ja kao zdravstveni profesionalac koji je dobro znači informisan o ovim stvarima, ne bi se složio, sa ovim što je iznio pomoćnik direktora Termoelektrane. Vjerovatno to ima neku ekonomsku računicu ovo što je kolega Mirnes rekao, onaj, i vjerovatno mora branit politiku, onaj, firme i Vlade Federacije i tako dalje, al ovo sve što je izneseno, znači, ja gledam sa zdravstvenog aspekta i ko zdravstveni profesionalac, znači, stojim iza onoga što smo evo nekoliko dana u medijima izlagali. I stav Kluba vijećnika SDA sastojat će se znači iz pravnog i zdravstvenog okvira. Znači, ja ću obrazložiti zdravstveni okvir, da ovaj takozvani SRF il RDF gorivo, znači, odaje čestice, znači, pri sagorjevanju koji su dioksini i furini, koji su prije svega znači imaju negativan i štetan efekat na respiratorne organe. Znači, kancerogeni su. Izazivaju hormonske poremećaje. Znači, izazivaju oštećenje u razvoju djece, znači, oštećenja različitih oblika, te uzrokuju znači probleme kod plodnosti i tako dalje. Znači, a sve ovo se može argumentovat stavovima Svjetske zdravstvene organizacije.

Mikroplastika i teški metali oslobađaju se sagorjevanjem znači plastike i drugih komponenti ovog RDF-a, zagađujući zrak i taložeći se u zemljištu i vodenim tokovima.

Termoelektrana kolko znamo znači već duži niz godina imala je u planu izmjenu sistema filtriranja, znači, čestica sagorjevanja, da se smanji taj negativni učinak po zdravlje stanovništva i kolko smo evo upoznati i kolko je to podijeljeno sa javnosti, to nije urađeno, nije sprovedeno, nije izgrađen Blok 7 koji je trebo bit taj napredni Blok, onaj, sa naprednim tim sistemima filtera i tako dalje. Znači, i ovo što sagorijeva, a to je ugalj, znači, nije dovoljno filtrirano da bi imali kvalitet zraka, znači, koje nema štetne efekte po zdravlje građana.

E sad još dodatkom ovoga o čemu se govori, znači, tog otpada, rečeno je kaže 5.000 tona, 200 tona RDF-a. Možel nam se odgovorit na to kako se miješa taj RDF?

Tamo negdje što sam ja pročitao, znači, po tim nekim studijama postoje neki roboti koji miješaju to, odmjere određenu količinu i tako dalje. Radi se tim robotskim sistemom. Kod nas i dalje znači bageri dovlače taj ugalj, planira se i tako dalje. Kaže, ide jedan sloj uglja, pa jedan sloj tog RDF-a i tako će to sagorijevati. Ugalj takakv kakav jest znači ne znamo kolka je vlažnost, kolko će dugo trajat to sagorijevanje, znači, kolko će bit prolongirano u odnosu na ono kako je preporučeno i kolko ćemo mi znači vremena udisat te čestice.

S druge strane, ovo što sam rekao u uvodu, jedan od kolega je to napisao, onaj, nije ovo dječija igra. Ovo je jedna jako ozbiljna situacija i oni ko razumiju znači nešto u zdravstvenoj struci, bar nešto, znači, znaju da ovo nije dječija igra i da ovo nije populistička sjednica koja treba da istakne bilo čije djelovanje za il protiv ovoga što se dešava. Znači, ovdje smo došli u ime svih građana, jer to nam je dužnost. I da odbranimo znači ono što je zapravo onaj naša dužnost da odbranimo građane od svih onih štetnih znači posljedica na bilo koji način, odnosno koje su uzrokovane na bilo koji način. U ovom slučaju RDF-om. Znači, taj RDF kad je krenula

ta priča uopšte Termoelektrana se oglašila da će oni to eksperimentalno. Pa zašto su nas onda obavijestili? Ako to nije štetno i ako oni imaju politiku firme koja treba evo da uvede neki novi taj energent, onaj, zašto su nas morali obavijestiti? Ako je to tako bajno i što kolega Senad kaže, miriše cvijeće iz Termoelektrane, a mi to znamo da nije tako. Naravno, bitna nam je Termoelektrana. Bitno je sve to, al ovo što se uvodi na ovakav način, znači, i sa malo transparentije, znači, sve je nekako zakukuljeno. Dao je neko tamo ovu dozvolu, onaj dao mišljenje, onaj je, znači, to je sve živa nakarada. Sve to možemo mi pribavit znači kad nešto prikupljamo, pa nam mišiće, nešto onaj pribavimo ta mišljenja. I ovo što kaže kolega Mirnes, Cementara koja koristi to sagorijevanje tim sistemom robotike, znači, oni nam izdaju tu dozvolu, onaj Temorelektrani da pravdaju to nešto, odnosno taj certifikat.

Ja ću evo zamolit onaj u sklopu izlaganja ispred kluba, zamolit ću koleginicu Berisu, obzirom da je pravnik da uradi samo svoj posao i da kaže ovaj pravni okvir iz stava Kluba vijećnika SDA.

BERISA AHMETOVIĆ – vijećnik SDA –Stranke demokratske akcije

Jel dozvoljavate predsjedavajuća na ovaj način?

ANA PEJIĆ

Hoćetel se javit samo molim vas, samo ovaj, il nakon diskusije?

BERISA AHMETOVIĆ

Meni je svejedno. (ŠEFIK HUSIĆ - U sklopu diskusije moje evo).

ANA PEJIĆ

U sklopu vaše diskusije? (ŠEFIK HUSIĆ – Jest. Samo da kaže). Može. Izvolite Berisa onda vi. Samo kratko, obzirom da je ostalo još malo vremena.

BERISA AHMETOVIĆ

Zahvaljujem. Evo kratko ću ja da se onda kasnije ne uključujem. Svakako lijep pozdrav i zahvaljujem evo što ste dopustili na ovaj način. Ko što je kolega u uvodu rekao, a ovaj ja ću samo evo na neki način neke dopune reći već jasno obrazloženog pravnog stava kolege Mirnesa Ajanovića, a dijelom i kolege Senada. Evo samo još par stvari ispotencirati, a to je najprije je li Zakon o zaštiti okoliša Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno, principi samog zakona koje kaže da bilo koje aktivnosti koje su zasnovane na principu predostrožnosti i prevencije, što znači da nije dozvoljeno provoditi bilo koje radnje za koje postoji sumnja, a zaista jasno nam je svima da postoji sumnja da mogu imati značajan, štetan uticaj na zdravlje i okoliš bez prethodne i detaljne procjene uticaja. Šta to znači? Navedeno znači u stvari svima nam je jasno da nikakve prethodne procjene nisu provedene, niti bilo kakve mjere zaštite, a što je u suprotnosti sa ovim zakonom. Također, ovaj isti zakon kaže da svaka promjena tehnologije uključujući i promjenu vrste goriva, zahtjeva izmjenu ili novu okolinsku dozvolu, a što nije nama prezentirano kroz izlaganje prethodno.

Zakon o upravljanju otpadom Federacije kaže da spaljivanje otpada dozvoljeno isključivo u postrojenjima koja imaju posebnu dozvolu za spaljivanje otpada uz stroge tehničke, ekološke i zdravstvene uslove, uključujući filtere za dioksine i furane. SRF ili RDF gorivo smatra se otpadom, osim ako nije deklarirano kao gorivo sa statusom and waste, što u

Bosni u stvari nije urađeno. Pojašnjenja radi, and waste znači da je gorivo proizvedeno iz otpada više nije pravno otpad, već proizvod. Međutim, u Bosni i Hercegovini takav sistem ne postoji, pa se RDF gorivo i dalje ima status otpada i mora se sagorijevati u postrojenjima za spaljivanje otpada, uz posebne dozvole i mjere zaštite okoliša i zdravlja građana, a što mi zaista jasno i vidljivo da nemamo.

Takođe Aarhuška konvencija kojoj je i Bosna i Hercegovina pristupila 2008. godine i koja pravno obavezuje sve nivoe vlasti u Bosni i Hercegovini, garantuje pravo javnosti, a o čemu je evo već Senad, kolega Senad dijelom i govorio, na učešće u odlučivanju aktivnostima koji mogu uticati na okoliš i zdravlje ljudi. Građani i lokalna zajednica nisu konsultovani, niti je održana javna rasprava. Spaljivanje RDF otpada bez javne rasprave direktno krši Međunarodnu konvenciju kojoj smo svi pristupili. Spaljivanje mora proć kroz javnu raspravu sa lokalnom zajednicom, ali i nevladinim sektorom.

Na koncu, ja bih samo još jednu rečenicu. Ovo je nekako je li suma sumaru sa pravnog aspekta. Još jednu rečenicu iz nekog trećeg ugla, a to je neka, nekakav ovaj gradski jel ovaj čitaj mahalski, zaista jasno se, jasno se u mahali daje nama svima do znanja da je spaljivanje već dijelom završeno, pa se samo zaista evo ja danas kao građanka, kao neko ko živi na Husinu, jasno pitam da li je ovo samo paravan? Prije par dana sam čula od kolega na poslu kako su se ti mirisi znači širili ono što je kolega Mirnes na početku govorio nekakvi koji nisu zaista oni na koje smo navikli. Tako da, da li smo svi danas ovdje u zabludi? Ukoliko nismo, evo ostaje onaj na nama da usvojimo je li zaključke koje će vjerovatno ovaj u nastavku slijedit. Hvala puno.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Sljede...(ŠEFIK HUSIĆ - Ja bih samo evo da dodam još nešto). Isteklo vam je vrijeme. Možete se javiti samo u diskusiji vijećnika. (ŠEFIK HUSIĆ – Dobro. Hvala). Opet il u drugom krugu klubova. Sljedeći za riječ se javio vijećnik Omer Berbić, a neka se pripremi vijećnik Emir Šahović. Izvolite Omere.

OMER BERBIĆ – vijećnik Naše stranke

E fala ljepo. Puno nas ovdje je diskutovalo kako ovo sadašnji problem. Treba ga zaustaviti. Sto posto se slažem. Ovo je zapravo jedan trodecenijski, četverdecenijski problem grada Tuzle. Na neki način nas Federalna vlada smatra kao pastorče, kao neki grad koji je tu tamo da zarađuje, da se može zagađivat, da se može s njega raditi šta god hoće, a evo 40 godina ko god bio vlast od SDA, SDP-a, DF-a, evo sad je Naša stranka, PDA, ko god hoće, ko god od nas, ja mislim da smo u jednom trenutku bio vlast na nekom od nivoa, ko god je bio vlast Tuzla nije dobila ono što joj zasluđuje. Znači taj Blok 7 evo ovdje je spmenut. Na Bloku 7 se po mojim informacijama opralo puno para, a ništa se nije uradilo. Odsumporavanje. Koliko smo puta ovdje čuli, odnosno na vijestima da se ide odsumporavanje Termoelektrane. Pa ja mislim da sam od svoje pete, šeste godine kada sam bio nešto malo svjestan čuo bar minimalno četiri, pet puta da se išlo u veliki projekat, u veliko ulaganje i tako dalje. I ništa se nije desilo. A na kraju krajeva, Tuzla, građani Tuzle, pogotovo tamo mjesne zajednice koje gravitiraju Termoelektrani najviše ispaštaju od kompletnog tog procesa. I ja mislim da je to porazno i mislim da je to nešto na čemu ovdje danas treba da bude fokus, jer ovo je samo kap koja na kraju krajeva preljeva čašu. Da se na ovaj način dođe bez učešća lokalne zajednice i da se evo dva puta najavljuje spaljivanje RDF-a, za koje smo evo čuli od par kolega da može biti zaista predmet određenih, ovaj, malverzacija i na kraju krajeva da mi dođemo pred svršen čin.

Vi se sjećate kako je bilo prije dva mjeseca kad je Rudnik soli došao i tražio da ide u novu bušotinu. Kolege se sjećaju da su prvo ljudi došli na Kolegij, objasnili svoje stavove,

objasnili stručna mišljenja, nakon toga došli na Gradska vijeća. Na Gradsko vijeće dali određene garancije. Dali svoje mišljenje. Upoznali građane. Napraviti će javnu raspravu. Upoznali su građane tamo gdje će se to raditi i tek onda je Gradsko vijeće dalo svoju saglasnost, što ja mislim da je potpuno ispravan put.

A ovako mi dobijamo od Termoelektrane samo obavijest da će se to vršiti. Nit mi znamo šta se spaljiva. Nisam stručno lice. Ne volim uopšte da se bakaćem stručnim terminima. Nit mi znamo šta se spaljuje, ni kad se spaljuje, ni koliko se spaljuje. Da bi došli do te informacije mi smo evo morali dva puta na Gradskom vijeću to zakazivati, a mislim da bi se ovdje stvari puno lakše mogle razgovarati da je direktor ili određena osoba iz Elektroprivrede, odnosno Termoelektrane došla i da nam je dala podatke na Kolegiju, mi bi rekli, mi se slažemo s tim, ili ne slažemo s tim. U ovom trenutku se naravno ne slažemo s tim. I oni bi znali naš stav i mi bi znali njihov stav i do ovog ne bi došlo.

Ali ja mislim da mi ovdje kao Gradsko vijeće, a kasnije ću ulaziti još malo u meritum ovog slučaja, moramo pozvati Federalnu vladu. I elaborirati jedne, druge ili treće, pete sa ove stolice, da jedni govore, kriva ova Federalna vlada, drugi kriva ona Federalna vlada, ovi ovo. Svi su krivi. Svi su krivi zato što Tuzla četrdeset godina nije dobila skoro ništa da se uloži u Termoelektranu. Ali sve bi bilo drugačije da u Tuzli bude ono što joj pripada. A ja mislim da Tuzli pripada da se centrala Elektroprivrede Bosne i Hercegovine premjesti u Tuzlu, jer odatle se najviše proizvodi. Ovdje se najviše zagađuje i kada bi ljudi koji rade u Elektroprivredi živjeli u Tuzli i vidjeli kako žive Tuzla i Lukavac, mislim da bi se drugačije ponašali.

Takođe mislim, da bi se Federalno ministarstvo rudarstva, energetike trebalo premjestiti u Tuzlu. Evo ministar je naš sad iz Tuzle. Mislim da bi i on dao takvu vrstu saglasnosti. Barem da se o tome razgovara, jer je to Ministarstvo koje je direktno nadležno najviše u Tuzli, jer se ovdje najviše energetike i proizvodi.

Ja ne znam dal se išta od energije proizvodi u Sarajevu? Nisam siguran, ispravite me, ali mislim da se ne proizvodi. I svaki put ti ljudi koji rade tamo moraju dolaziti ili u Tuzlu ili u Kakanj ili u ostale energetske centre ili centre, Tuzla je najveći naravno. Ali isto tako mislim da bi Federalno ministarstvo okoliša trebalo da napravi kancelariju ili da se premjesti recimo u Lukavac, pa da vide kako tamo ljudi žive i da vide kako je kad autom prođete, pa vidite da se ne može disati. Ja mislim da su to koraci koje ovo Gradsko vijeće treba da poduzme i da ih pozove jednim zaključkom, da se pozove ovaj na neki način Federalna vlada da o ovim stvarima razmisli. I da vidimo kako će se onda ponašati kada živite u mjestu koje ima najviše štete u zadnjih 40 godina koja god to stranka bila. Pokušavam da budem neutralan politički. Mislim da je ovo jedan politički neutralan problem, a veliki problem za ljude koji žive u Tuzli, za sve nas građane Tuzle, vijećnike iz Tuzle.

I želim samo da kažem jasno i glasno evo i Termoelektrani, Elektroprivredi, Federalnom ministarstvu za okoliš, Federalnom ministarstvu rudarstva i energetike. Nije ovo nikakav lični incidentalni problem s vama, s ljudima koji tu stoje, sa stručnjacima. Ja sam siguran da oni žele sve najljepše i najbolje našem gradu. Ali zaista mislim da je vrijeme da se Tuzla, Grad Tuzla, Gradsko vijeće kao institucija poštuje i da nam se obrazlažu stvari koje nam se ovdje, da prostite turaju, jer ne volim ni ja ni bi ikad volio da mi dođu u moju avliju i da mi nešto turi što ja ne želim tu, bez da me obavijesti. A oni su to obavijestili, evo kao Termoelektrana. I nije istina da ste dobili saglasnost, mislim direktore, izvinite mi ovako pričamo ja sam i danas bio na kontaktu sa Federalnim ministarstvom.

Federalno ministarstvo je izdalo Mišljenje. S obzirom sve ovo što sam ranije rekao, molim kolege da ovo ne gledaju kao da ja nekog branim. Imate njihovo očitovanje javno na njihovoj stranici. Možete pročitati. Oni su izdali Mišljenje, a Termoelektrana se za ovo pozvala na član 82. eksperimentalno testiranje. Po članu 82. sadašnjeg Zakona o zaštiti okoline, tamo piše da se za ovo eksperimentalno testiranje ne treba saglasnost Ministarstva i ne treba

Okolinska dozvola, nit treba saglasnost lokalne zajednice. I kao takvo, Federalno ministarstvo barem tako tvrdi je Mišljenje dalo da se mora obavijestiti lokalna zajednica i zato mi o ovom pričamo. Zato što su obavijestili lokalna zajednica po osnovu onog što je Federalno ministarstvo poslalo. Ovo bi vjerovatno prošlo ispod radara, zato što imamo manjkav zakon.

I zato volio bi jedan zaključak ispred Gradskog vijeća Tuzle da se obaveže Federalno ministarstvo da u što kraćem roku (ANA PEJIĆ – Samo malo sporije da može Omar) pristupi izmjenama Zakona o zaštiti okoliša, donesnog 2019. godine, na Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, gdje bi se za eksperimentalna, gdje bi se član 82. stav 3. promijenio, da se za istraživačke aktivnosti, razvojne, ne eksperimentalne, nego razvojne, ja se izvinjavam, ili za testiranje novih procesa i proizvoda, mora dobiti saglasnost od lokalne zajednice, odnosno lokalnog Vijeća, odnosno da se mora napraviti javna rasprava na tu temu.

Imamo manjkav Zakon koji su sve stranke, evo nismo mi naravno, niko od nas tad nije sjedio u Federalnom Parlamentu 2011., niti u Domu naroda, ako jest, ispravite me, koje su sve stranke izglasale sa 69 ruku za, 1 je bio suzdržan, 1 je bio protiv. Al je to zakon koji je evo ovim sada se dokazuje da je zreo za izmjenju. I te rupe u zakonu koje se mogu podleći tumačenju ovom ili onom, mislim da je jako bitno da Gradsko vijeće urgira evo nakon ovakvog da kažem procesa da se ono izmijeni.

I ja opet govorim. Ne ulazim u tehniku spaljivanja, suspaljivanja. Nisam tehničko lice. Al bi volio da i Termoelektrana i svi ostali zagađivači na području grada Tuzla, al oni koji su na neki način su u orbiti grada Tuzle shvate da želimo da budemo upoznati i da su prošla vremena kada se moglo Gradsko vijeće Tuzle ignorisati u izuzetno važnim i bitnim odlukama.

Ja razumijem da mi nismo nadležni, ali smo mi nadležni za živote ovih ljudi i ukoliko nam se dobro objasni da ima svaka vrsta mogućnosti da se to radi, mi ćemo sigurno dat dozvolu, kao što smo dali Rudniku soli na Tetimi gore da radi, ne na Tetimi gore, ovaj, da radi na Rasovcu, da radi svoja istraživanja. Ali ukoliko mi, ukoliko mi to ne uradimo i ne dobijemo te garancije, onda se ne bi trebalo ići u taj proces.

Imam samo još jedno zadnje pitanje prije nego što završim ovo izlaganje. Termoelektrana Kakanj je uradila isti proces i nije došlo ni do kakvih poremećaja u evo česticama i u analizi. Zanima me, da li ste vi kao dvije Termoelektrane stupili u kontakt i razgovarali o ekonomskoj isplativosti takvog projekta? Jer ona informacija koju sam ja neformalno dobio, a poprilično je tačna, da ne kažem da je 100% tačna, jeste da je Termoelektrana Kakanj odustala od tog projekta, zato što nije ekonomski isplativo kupovat filtere i sve ono ostalo što treba da bi se taj otpad suspaljivao. Mislim da ukoliko imamo primijećen proces koji je jasan u jednoj Termoelektrani, da nema potrebe da se ide u drugu Termoelektranu da se on ispituje, nego da možemo samo reći, evo s obzirom na ove informacije koje imamo iz Termoelektrane Kakanj, Termoelektrana Tuzla neće ići u taj cijeli proces, šta god bilo, Naša stranka Tuzla će biti na strani građana i evo pridružiti će se kolegama koji će sutra u devet doći ispred Termoelektrane ukoliko to bude ovaj potrebe, ukoliko ne dobijemo čvrste garancije da se ovo neće odgoditi, jer stav građana je barem po ovom pitanju u Tuzli jasan. Fala ljepo.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Replika. Vijećnik Mirnes Ajanović. Izvolite.

MIRNES AJANOVIĆ

Ma neću Omera sad, pa ni onim svojim, al je naiskala ova Federalna ministrica. Ona je 13.02., evo piše nam u aktu, ako laže Elektroprivreda Bosne i Hercegovine, ja ne lažem. Piše

da je 13.02. operateru Javnom preduzeću Elektroprivreda BiH, Podružnici Termoelektrana Tuzla, citiram: „Data saglasnost da se nastavi sa realizacijom projekta razvojnih aktivnosti izvrši probno suspaljivanje mješavine uglja i alternativnog goriva“. Aktom Federalnog ministarstva koji evo ovdje se kaže, dostavljeno je već u aktu 18.06.

Danas direktor kaže da je to za njih obavezujuće. Moje mišljenje je: Nas ne mora štititi Termoelektrana niti Elektroprivreda. Oni hoće da imaju pare. To što će njima neko platiti da spale opasni otpad, pa možda poturiti tu i medicinski. Imaju problema sa ugljem i njima treba gorivo. Alternativno. Zato direktor kaže al-ter-na-ti-vno. A izostavlja riječ otpad. Pa još ono pored, opasni, kancerogeni i tako dalje otpad. Ali onaj ko se brine za nas i prima platu, dobru platu je Ministarstvo okoliša. Njihova je obaveza da imamo čist zrak. Imaju milione i umjesto da evo nakon svih naših aktivnosti, pa i prošlih u prošlom mjesecu, u junu, ministrica Nasiha Pozder iz njihove stranke, koja se zove Naša stranka, et ja je otvoreno zovem „Našistom“ povuče saglasnost, ona to ne radi. Priče su da navodno nije njena saglasnost ni bitna, pa ako nije bitna, pa još lakše joj je da povuče. Ne povlači. Ona ostaje pri tome. Dakle, nije ovo kritika Omeru. Ja vjerujem da Omer stoji na stavu da ovo Tuzli ne treba. Omer nije predsjednik stranke. Nit može odlučivat u ime onih koji vode stranku, ali Naša stranka je potencijalni zločinac prema Tuzlacima (ANA PEJIĆ – Molim vas samo vrijeme obzirom da je replika u pitanju).

Da danas nije bilo ove vanredne sjednice, da nismo reagovali, sutra bi u Elektrani bilo pritisnuto dugme u pet sati ujutru. O spaljivanju. Početku 100 tona eksperimentalnog otpada. Mi bi bili eksperiment. Koleginica Kakeš dobro kaže. I živili bi mi u tom eksperimentu sa očekivanjem rezultata i da im vjerujemo da nam ne bi bilo ništa. Današnja sjednica Kolegija možda će zaustavit. Neće. Ako ne dobijemo danas odgovor od direktora, a sutra ujutru u devet sati kada dođemo pisanu garanciju da neće nastaviti spaljivanje, idemo dalje. Sljedeća adresa je nakon devet sati, to će biti prijedlog Tužilaštvo i SIPA u Tuzli. Imaju svoje ispostave. Dakle, to će bit prijedlog zaključka između ostalog koji ću sada reći. Napisat ću još dodatno ovo. Pa neka zna Nasiha. Prva će biti prijavljena za izvršenje krivičnog djela – Ugrožavanje zdravlja građana Tuzle. Uz sve ostale. Hvala.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Replika vijećnik Senad Mehmedinović. Izvolite.

SENAD MEHMEDINOVIĆ

Replika isto kolegi Omeru u ovom dijelu koji se odnosi na mišljenje i ja vjerujem da postoji to mišljenje i dobro je što je iznio ovdje onaj, na sjednici Vijeća koji se može provjeriti ako se ne varam na web stranici reče kolega. Zato pošto je direktor ovdje veoma bitna informacija a koju mi trebamo da dobijemo a tiče se ove problematike. Pazite. Ako je na zvaničnoj web stranici Federalnog ministarstva okoliša objavljeno ovo da nije obavezujuće, da je samo mišljenje, a m-i u do-pisu. Pazite. U do-pisu od termoelektrane imamo gdje kaže da je data saglasnost znači, pazite. Na Federalno ministarsvo ako je piše mišljenje a ovdje je saglasnost znači ja želim evo kao vijećnik da znam da li termoelektrana je dobila taj akt na koji piše saglasnost i oni kažu to je za njih obavezujuće i oni moraju da realizuju a na web stranici piše samo da je mišljenje?

Dajte molim vas radi građana koji prate ove sjednice Vijeća da mi utvrdimo tu šta je istina. Ako je mišljenje? Super. Odlično. Onda dakle, mi nismo dobili dobar odgovor iz termoelektrane da je to saglasnost i da ne govorim da se to onda zloupotrijebilo. Hvala. (OMER BERBIĆ – Replika.)

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Replika vijećnik Omer Berbić. Izvolite.

OMER BERBIĆ

Evo neću ja ovaj, ništa replicirat, nego ja ću evo ovo obavještenje isčitati. Informacija Federalnog ministarstva: Testiranje suspaljivanje alternativnog goriva.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma radi tačnog bla, bla, bla, i tako dalje, prema važećem Zakonu o zaštiti okoliša za ovakve aktivnosti ne postoji zakonska obaveza pribavljanja okolinske dozvole ministarstva radi transparentnosti procesa aktivno pristupilo predmetu, izdalo stručno mišljenje kako bi proces testiran, testiranja bio proveden u kontrolisanim i transparentnim uslovima uz uvažavanje interesa lokalne zajednice. Naime, član 82. pomenutog zakona stav 3. propisuje da se okolinska dozvola ne izdaje za istraživačke aktivnosti razvojne aktivnosti stav 4. da nam pojašnjava da je procjena uticaja na okoliš obavezna samo za istraživačke aktivnosti što znači da za fazu testiranja nije potrebna ni okolinska dozvola ni procjena uticaja na okoliš.

E sad. U skladu s preporukama ministarstva obavezno i transparentnosti Termoelektrana Tuzla je 10. jula dvajspete dostavila zvanični akt kojim je ministarstvo obavješteno da će se 17. jula i tako dalje. U istom dokumentu navedeno je: Postupajući po zaključku Kolegija Gradskog vijeća da Federalni inspektor za zaštitu te...i tako dalje. I onda kaže: Uloga ministarstva u ovakvim procesima usmjerena je na osiguravanje zakonske dosljednosti, stručne kontrole, komunikacije s javnošću te je u ovom slučaju ministarstvo djelovalo proaktivno u mišljenju za realizaciju projekta razvojne aktivnosti izvršenja i tako dalje. Znači, ovdje se više puta spominje mišljenje. I dalje kaže: Mišljenja nisu pravno obavezujući akti. U ovom slučaju je do-bro i ohrabrujuće da se predmetno mišljenje poštuje, odnosno da je lokalna zajednica tu evo ovaj, tu uključena. I to je to. Znači, samo evo ja ću ovo poslat u grupu pa vi dalje to možete razgovarat, odnosno analizirat. Sretno.

ANA PEJIĆ

Jel ispravka krivnog navoda il replika Senade? (SENAD MEHMEDINOVIĆ – Replika, replika.) Izvolite.

SENAD MEHMEDINOVIĆ

Hvala kolegi Omeru. Evo ja sad sumnjam u sve. Znači, ja sad sumnjam i ovo što je rečeno da nije došlo do spaljivanja. Izvinjavam se al zaista tako mislim. Znači, evo mišljenje nam je pročitano, a ovdje nama termoelektrana piše ja-sno da su dobili saglasnost da to rade. I šta sad? Šta ćemo mi sad? I sad evo mi vjerujemo sve. Znači, nisu htjeli Javnu raspravu, nisu pozvali Gradsku upravu, nisu predstavničko tijelo, nisu mjesne zajednice. Ka-žu da su dobili saglasnost a Federalno ministarstvo napisalo da je samo dalo mišljenje. Pa ljudi ovo je, ovo stvarno nešto nije u redu i ja zaista lično, evo kao vijećnik ja nemam povjerenja uopšte u ovo pa ča-k nemam povjerenja i ako kažu da neće palit onaj, da, da se to neće uraditi. Evo na osnovu ovih informacija koja su...I-li nek Federalno ministarstvo nije više onda oko-liša sad je okoliša, nek vidi sad sa tom termoelektranom i elektroprivreda dajte nek se to kaže onaj, šta se dešava vezano za ovo spaljivanje otpada? I na kraju krajeva gdje je taj otpad? Gdje se nalazi taj otpad? A neko je spomenuo Fabriku cementa Lukavac. Pa imaju ljudi po-sebnu prostoriju za skladištenje tog otpada u kojem ne rade lju-di nego rade roboti zbog ozbiljnosti i onaj,

kancerogenih onaj, tvari. Zaista sad na osnovu ovog ja izražavam sumnju u sve ovo što se dešava sa spaljivanjem otpada i Omere hvala ti na informaciji.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Sljedeći za riječ javio se vijećnik Emir Šahović. Izvolite Emire.

EMIR ŠAHOVIĆ – vijećnik Pokreta demokratske akcije - PDA

Hvala predsjedavajuća. Evo nekoliko mjeseci stvarno vodimo aktivno borbu kad je u pitanju zaštita ekološkog sta-nja u Tuzlanskom kantonu isto kao da je neko zamislio ovaj Tuzlanski kanton kao nečije ono dvorište pa kad pokosi travu ili oguli krompir pa istrese onaj jedan čošak tako Tuzlanski kanton prvo bi da kopaju litijum, pa bi onda da skladište plin, pa nalazišta nekakva da istraživaju nikla, kobalta, bo-ra evo sada znači, i spaljivanje ovog RDF-a. Ono što je definitivno da je Pokret demokratske akcije je protiv svih ovih procesa koji bi doveli do ekološke katastrofe znači. I onda Pokret demokratske akcije u ovom slučaju osjeća odgovornost kada su u pitanju kadrovi Pokreta demokratske akcije pa se nismo ograđivali sa nekim saopštenjima i mi pozivamo i mi sve super a onaj, ogradimo se od naših onaj, kadrova. Mi smo kontaktirali naše kadrove, pričali sa našim kadrovima. Ja sam na kraju krajeva i dobio obećanje od direktora termoelektrane da ako na kraju krajeva znači, niko od ovih pozvanih koji su nalogodavci i sve onaj, ovaj, kompletno proces koji sprovode ne, ne urade ništa da direktor će obustaviti to i da neće doći do spaljivanja RDF-a i onda da vidim ja...Hvala prvo kolegi Husiću što je pročitao moj status na fejbuku i isto tako bi da pitam: Gdje ja sad trebam buduće statuse da pošaljem na saglasnost prije nego što onaj, objavimo? Ja to vidim kao neku pozitivnu stvar zato što sam se založio da iskomuniciram sa direktorom koji je van države i postigli smo taj neki dogovor naravno uz Karton revoluciju koja budno prati sve ove probleme ekološke u Tuzlanskom kantonu. I njima se zahvaljujem ovom prilikom i ne vidim ništa sporno a-ko sam ja dobio znači, neko, neko obećanje da će se, da će se problem riješiti. Naravno Gradsko vijeće treba da usvoji zaključke i treba da pozovemo i ministarstvo, Federalno ministarstvo energetike i rudarstva. Zašto niko ne spominje Federalno ministarstvo energetike i rudarstva i upravo elektroprivrede? I naravno mi evo ba-r smo pokazali kada je u pitanju odgovornost bez obzira jesmo li mi koalicioni partneri na nekom nivou vlasti da pozivamo na odgovornost bez obzira jesu li to naši kadrovi ili nisu. Ali onda imamo neke koji kad pozivamo na odgovornost njihovih političkih subjekata na nekim nivoima oni su suzdržani na te neke zahtjeve, a onda mi onaj, kako se zove nevaljamo ovdje. Mislim da je interes građana Tuzle nama zajednički interes i ne vidim ništa sporno. Ne treba bit ličan ko je šta uradio i ovdje je cilj da se spriječi katastrofa i da zaštitimo zdravlje građana Tuzle. Hvala.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Replika vijećnik Šefik Husić, pa replika vijećnik Senad Mehmedinović. Izvolite.

ŠEFIK HUSIĆ

Ja ne znam dal sam spomeno nečije ime kad sam čitao ovaj status, al opet ono što kaže kolega Mirnes išće. Pa jesmol mi budale ovdje prema kolegi ovome Šahoviću? Ka-dar, znači, politički kadar direktor termoelektrane pripada PDA-u. Nazvao ga vijećnik. Riješio problem. Pa što nam to jutros ne reče? Trošimo bezveze sredstva Grada. Budžetska. Na-rodka. Što nam ne reče jutros da je to riješeno? I evo postavljam pitanje de nek nam neko ovdje odgovori. Ovo

što kaže kolega Senad. Sumnjam da ovaj otpad nije već spaljen. Evo čovjek nam reče sad tamo u sa-li da je to već bilo pomiješano s ugljem. Kako će ga razdvojiti? Znači, talog uglja, talog tog smeća, talog uglja itd. A ovaj kolega ja ne znam šta on govori. Ja ne znam dal on sebe čuje kad govori uopšte? Znači, ne politiziram. Nije bitno ko je šta uradio. Ovdje samo Klub Stranke demokratske akcije nije politiziro govorio je u ime naroda. Znači, o čemu pričate? Dajte znači, da izađemo iz ovoga. De nek nam neko izađe za ovu govornicu ko je došao ispred termoelektrane koji ima nadležnost i nek nam kaže jel ovaj kolega dogovorio to tamo s direktorom trange-frange da neće biti spaljivanja? I nek nam neko potvrdi ovdje jel to nije spaljivano? Ja nevjeroj. Sinoć sam bio na Husinu i to sam rekao pri diskusiji znači, bio sam na Husinu osjeti se specifičan miris koji do tad nije bio. Znači, posljednjih 10 dana u populaciji imamo znači alergijske jedinice koji su slični simptomima prehlade. Znači, ljudi se žale. Imaju zadebljanu sluznicu nosa, grla itd. Znači, nemojte nas lagat. Što nas lažete?

ANA PEJIĆ

Vrijeme, replika vam je u pitanju. Replika vijećnik Senad Mehmedinović. Izvolite.

SENAD MEHMEDINOVIĆ

Ma naravno kada je u pitanju javni ovaj diskus i ko će šta radit svako ima pravo da radi ono što želi i da to prezentuje na način kako to onaj, prezentuje.

Ja želim ovdje samo da podvučem još jednom da je ovo Gradsko vijeće u ovom Sazivu zaustavilo skladištenje plina i da će ovaj Saziv vijećnika ovog profila. Ne govorim o političkim subjektima govorim o ljudima koji predstavljaju političke subjekte unutra akobogda isto zaustaviti spaljivanje ovog otpada. Da ni-je bi-lo ponavljam inicijative, da nije bilo vanredne sjednice Kolegija i da nije bilo ove sjednice Vijeća mogli smo i to pročitati da se riješi. Međutim, mi smo to svi pokrenuli, svi smo podržali na Kolegiju i akoboda svi ćemo zajedno uspjeti u tome da se spriječi spaljivanje otpada RDF. Hvala. (MIRNES AJANOVIĆ – Replika.)

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Replika vijećnik Mirnes Ajanović. Izvolite.

MIRNES AJANOVIĆ

Nakon što je Kolegij prošli put u junu zauzeo stav da ne dozvoljava spaljivanje, pa kada je to otkazano mediji...Imao sam priliku biti i na N1 pola sata se raspravljalo o tome i voditeljica je sama istakla obaviješteni su samo su odložili spaljivanje iz tehničkih razloga da ne ispadne da smo mi pritisak izvršili da smo mi nešto kao bitni, nego oni su to nebitno od strane Vijeća samo odložili dok ne pripreme se tehnički da spa-le tih 100 prvih tona eksperimentalno i probno. Dakle, zaista postoji dovoljno osnova da sumnjamo, da ne vjerujemo više nikom pa ni ovome da nije spaljivano i tražit ćemo dokumentaciju o tome. Staviti ću ja ovdje opet. Zaista dokumentaciju je li spaljivano? Ako ne dobijemo tražit ćemo od Tužilaštva, SIPA-e, POSKOKA nek provjere jel spaljivano. Nije to problem. Ne daju. Ima onaj koji će ih natjerati da daju. Više puta sam imao i situaciju da nisam mogao dobiti odgovor od nekog, a onda kada sam podnio prijavu kako su pričali i donosili dokumentaciju i svašta što je trebalo. Dakle, mi nećemo stati s ovime mi nemamo kud. Ovdje je u pitanju borba za zrak i život i nema rasprave dalje. Navikli smo se da se trujemo što nema filtera za odsumporavanje i svega onog ostalog, šljacištem, onim dole kad puhne vjetar sve to ode u nas i ono je radioaktivno kancerogeno šljacište, otvoreno i sve to trpimo navikli se e de da nas još dokrajće ovim medicinskim

otpadom, RDF otpadom, evropskom spalionicom da postanemo a da bi neko zarađivao pare i onako još sa strane. E neće moći. I evo vijećnici većina ne-će dozvolit. Svi. Sutra idemo prvo dakle, pred termoelektranu. Nimal pisane garancije nema spaljivanja. Druga adresa Tužilaštvo, treća SIPA i prostorije FUP-a. Oni će obavijestiti POSKOK. Pa da vidimo onda. Tražit ćemo dalje. Idemo dalje sa vanrednim. Ide vanredna sjednica opet za nekoliko dana. Nećemo im dozvoliti da nas truju. Hvala.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Diskusija vijećnik Dejan Kovačević. Izvolite. Damjan.

**DEJAN KOVAČEVIĆ – vijećnik HDZ – BiH Hrvatske demokratske zajednice
Bosne i Hercegovine**

Hvala predsjedavajuća. Evo prije svega da pozdravim sve kolege vijećnice i vijećnike, predstavnike nadležnih institucija ustanova koje su evo usko vezane za ovu te-mu, a naravno i medije, a poseban pozdrav i posebnu zahvalu danas ovdje što su s nama jesu predstavnici mjesnih zajednica, evo prije svega Husino, Bukinje i Šićki Brod, predstavnici mještana danas koji su tu s nama koji su direktno evo godinama izloženi negativnom utjecaju Termoelektrane Tuzla evo i na njihov život i okolinu i sve ono što oni kroz to prolaze.

Prije svega evo htio bih da naglasim, meni stva-rno nije jasno ovaj, zašto Vla-de sa svih razina Federacije Bosne i Hercegovine inače, al evo pogotovu u zadnje vrijeme imaju maćehinski odnos prema gradu Tuzla. Ne bi se ponavljao. Evo kolega vijećnika koji su do sad iznosili i litijume i ovo ostalo al stvarno se ovaj, pojedina nadležna ministarstva sa svih razina vlasti ponašaju maćehinski prema gradu Tuzli i tome jednom treba stat u kraj. Evo imali smo do sad koliko tema na sjednicama Gradskog vijeća Tuzla gdje smo bili protiv ovog, protiv onog, gdje smo donosili koje kakve deklaracije, rezolucije da ne dopuštamo ovo ili ono u Tuzli ovo stvarno se mora jednom stati u kraj. Tako da evo znači, uz suosjećanje sa mještanima Bukinja, Husina i Šićkog Bro-da. Htio bih naglasiti da evo da, da i ja dolazim iz rubne Mjesne zajednice Ljubače koja se naslanja na Husino. Košto kaže kolega Senad koji je rodом sa Kiselja-ka nekad nam je snijeg crn, nekad siv, nekad bijel ovisi šta termoelektrana spaljuje. Evo pošto sam mještаниn Ljubača i svaki dan i prolazim kroz Husino i Bukinje unazad ne samo 10 dana nego evo unazad par mjeseci se stvarno osjeća nako povremeno i sve učestalije jedan nako neobičan miris možemo reći i smrad u zra-ku ovaj, na koji mještani Husina, Ljubača, Bukinja i okolnih mjesnih zajednica, evo i Kreke ni-su ovaj, do sad uočavali niti su naučeni ovaj, na takav miris. E mene sad zanima u stvari šta se događa u termoelektrani?

Prije dvije ili tri sjednice evo neću definirati ovdje iz tačke dnevnog reda tražili smo da nam termoelektrana dostavi ovaj, stanje o ispravnosti filtera i poslali smo neke zaključke i zahtjeve prema Federalnim i nadležnim ministarstvima i Federalnim inspekcijama. Evo nismo još uvijek dobili neke te adekvatne odgovore, pa evo danas se nalazimo ovdje, peta je vanredna sjednica s ovom točkom stvarno nema smisla prema ovom maćehinskom odnosu Vla-da kažem sa svih razina prema gradu Tuzli.

Ono što bih htio naglasiti je da spaljivanje RDF-a u Termoelektrani Tuzla predstavlja izuzetno kontraverzni, kontraverznu i zabrinjavajuću praksu koja bi mogla dodatno ugroziti i onako narušeno stanje okoliša i zdravlja građana Tuzle i evo okolnih ovaj, rubnih naselja. Iako se RDF često promovira kao alternativno gorivo, kako ga promoviraju, koji donosi smanjenje otpada na deponijama istina je da njegovo spaljivanje nosi niz ozbiljnih rizika. Pa evo navest ću. Bit ću brz. Navest ću ovaj, neke od njih:

Zagađenje zraka i zdravlje građana.

Pored ovog ovaj, primarnog goriva koji koristi termoelektrana spaljivanjem RDF-a koji u svom sadržaju sadrži plastiku, tekstil, gumu i druge materijale dolazi do emisije izrazito teških spojeva u atmosferu. Ove supstance su direktno povezane s bolestima respiratornog sistema, karcinoma, srčanim problemima, padom imuniteta a naročito kod djece, starijih i hroničnih bolesnika. Mi možemo iz Zavod za javno zdravstvo ovaj, Tuzlanske županije uzeti i statističke podatke koji je ovaj, incidenca oboljenja plućnim ovaj, plućnih bolesti kod stanovnika ili mještana u mjesnim zajednicama Bukinje, Šićki Brod i Husino naspram ostalih koji žive u Tuzlanskoj županiji pa ćemo stvarno uporedit da ovaj...Neki od...Neki su od mojih prijatelja obolili od karcinoma i disajnih puteva i njihovi najuži članovi obitelji koji su i evo danas pokojni.

U Tuzli koja već decenijama bilježi izuzetno visoke nivoe zagađenja uvođenje RDF-a kao dodatnog energenta znači samo pogoršanje postojećeg stanja i dodatno izlaganje građana toksičnim spojevima.

Nemojmo zaboravit da Termoelektrana Tuzla, da se ne nalazi tamo negdje kilometrima udaljena na nekim ruralnim zabačenim dijelovima. Termoelektrana Tuzla se nalazi u središtu naseljenih mjesta. Znači, Mjesna zajednica Šićki Brod, Husino i Bukinje su jedne od najmnogoljudnijih mjesnih zajednica u gradu Tuzla gde evo prometuje kroz magistralu i lokalne puteve ja mogu sigurno reć, evo reče kolege ovaj, 16 hiljada ljudi koji prometuju danas i udiše to pored mještana koji žive evo u okolnim naseljima blizu termoelektrane i u gradu Tuzla. Mislim da je to ovaj, da su to ozbiljni brojevi.

Pod dva:

Tehnološka i sigurnosna nepripremljenost Termoelektrane Tuzla.

Termoelektrana Tuzla nije izgrađena ni modernizirana za sigurno spaljivanje RDF-a po ovim podacima koje do sad imamo. Postrojenja koja koriste RDF moraju bit sofisticirane, moraju imati sofisticirane sisteme za kontrolu emisije, filtraciju i monitoring štetnih stvari što u Tuzli nije slučaj evo barem iz ovih podataka koje mi imamo. Bez tih sistema spaljivanje RDF-a će proizvesti nefiltrirane toksine koji će završiti direktno u zraku i zemljištu, a zatim evo i u lancu ishrane.

Pod tri:

Nedostatak Javne rasprave i ekološke procjene. Znači, nemamo transparentnosti. Odluke o spaljivanju RDF-a donose, donose se bez transparentne Javne rasprave, bez pitanja lokalne zajednice, bez uključivanja lokalnih zajednica i bez sveobuhvatne procjene utjecaja na okoliš. Građani Tuzle i šire tuzlanske regije nisu informirani o rizicima niti im je pružena mogućnost da izraze svoje stavove i zabrinutost. Ovo je direktno kršenje osnovnih principa demokratskog odlučivanja i prava na zdrav okoliš. Košto bi reko moj klega Mirnes narušena su osnovna ljudska prava.

Pod četiri:

La-žni ekološki narativ.

Promoviranje RDF-a kao ekološkog rješenja stvara lažnu sliku o zelenoj tranziciji. Spaljivanje otpada ne rješava problem otpada ono kako ga samo pretvara, ono ga samo pretvara iz čvrstog u toksičan gasovit oblik kojeg mi na kraju udišemo. Pravi put ka održivosti leži u smanjenju otpada u prevenciji ovog svega što mi trebamo uradit, tj. što treba termoelektrana uradit. Reciklaži, komposiranju i prelasku na čiste obnovljive izvore energije a ne u zamjeni uglja smećem. Evo možemo ga i tako nazvat. Građani Tuzle već decenijama snose posljedice industrijskog zagađenja pored termoelektrane evo i ostali kroz ove 40, 50 i 60 godina i kroz rudnik i sve ostalo. Uvođenje RDF-a kao goriva u Termoelektranu Tuzla znači još dublje narušavanje zdravlja i prava lokalnog stanovništva koji je i onako obolio i koji ionako se svakodnevno suočava sa no-vim oboljenjima, no-vim karcinomima i novom povećanom incidencom oboljenja svih bolesti od kardiovaskularnih, plućnih, pa nadalje. Evo spomenuo je i kolega Šefik ovaj, evo ovo zadnje što imamo i alergijski rinitis. Djeca se rađaju danas s

alergijskim rinitisom na teritoriji grada Tuzle. To niko ne vodi računa niti onaj, niti se obraća pažnja na to. Ta djeca danas koja su rođena s takvim oboljenjima za 20 godina će, ne za 20, za 10 godina će biti hronični pacijenti. Šta će biti za 20, za 30? Potrebno je hitno zaustaviti ovu praksu. Izvršiti neovisnu procjenu utjecaja, te preusmjeriti energetske strategije ka čistijim i zdravijim rješenjima za budućnost. Nama ne treba da se u Termoelektrani Tuzla spaljuje smeće. Mi moramo Termoelektranu Tuzla učiniti sigurnijom za zdravlje građana kako Tuzle tako i Tuzlanske županije.

Na kraju bi htio postaviti jedno pitanje predstavnicima Termoelektrana Tuzla.

S obzirom da je za sutra planirano jel 17.07.2025. za sutra je planirano spaljivanje.

Evo ja se pridružujem svim vijećnicama i vijećnicima koji će sutra biti jel pred kapijom Termoelektrane Tuzla i čvrsto tvrdim da evo mi vijećnici Gradskog vijeća Tuzla u ovome Sazivu a i građani Tuzle ne-će dozvoliti ne samo Termoelektrani Tuzla nego bilo kome da li to bila privatna ili javna ustanova/institucija da u-grozi kako zdravlje tako i život stanovnika Tuzle. Tako da se sutra priključujem ovoj ekipi koja ne-će dozvoliti spaljivanje i nadam se da će evo nadležne institucije kao i termoelektrana imati sluha za ovo jer mi ovdje u Vijeću mi smo glas na-ro-da Tuzle. Ono što mi danas promoviramo ovdje i što mi pričamo svi mještani iz svi 40 mjesnih zajednica Grada Tuzle govore kroz nas. (ANA PEJIĆ – Isteklo vam je vrijeme Dejan.) Hvala. Evo još 30 sekundi. Samo da se vratim.

Volio bih da postavim pitanje i evo da mi ako je moguće predstavnici termoelektrane odgovore:

Ako je planirano za sutra sedamnaestog spaljivanje znači, da je ja vjerujem ovaj, evo ko lajik koji ne zna o tome ništa i ja vjerujem da su već ovaj, RDF taj uz primarno gorivo jel ugalj pripremljen ovaj, za spaljivanje, samo me zanima, evo dva su pitanja, u stvari možda i tri:

Gdje je skladišten taj RDF?

I ako se sutra ne spali, a pomiješan je sa ugljem ili primarnim energentom već koji se koristi u termoelektrani, ako se ne spali sutra gdje će se skladištiti?

Hoćel to bit šljakište ovdje koji inače koristi Termoelektrana Tuzla?

Ako je pomiješan s ugljom što će biti sa njim?

Evo još jednom zahvala i toliko od mene. Hvala.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Replika vijećnik Mirnes Ajanović. Izvolite. Dejan samo mikrofonski isključite. Izvolite Mirnese.

MIRNES AJANOVIĆ

Replika mom uvaženom prijatelju (ANA PEJIĆ – Susjedu.) Susjedu Dejanu. (DEJAN KOVAČEVIĆ – Nadam se da je pozitivna?) Ama da nastavim ti ovo što nisi mogao dobiti više. Opravdano.

Ja sam...Dejan je rekao u urbanom dijelu pa naveo ovih nekoliko mjesnih zajednica koje su odmah tu zaista je veliki broj građana tu. Međutim, uvijek sam ukazivao da elektrana, termoelektrana nije najveći krivac za zagađenje grada Tuzla zato što zi-mi imamo individualna ložišta i to jedno dvije kuće kad zapale cijelo ono naselje gledam recimo na Stupinama odmah je u dimu i ne možemo reći samo kriva elektrana međutim, ljeti ne-ma individualnih ložišta, niko ništa ne loži. Ono što sam vidio, govorio na Vijeću, Mensur je bio prisutan. Recimo vraćajući se iz Zvornika u avionu na kilometar i po visine ci-je-la Tu-zla u po ljeta je pod ogromnim crnim oblakom. Kad priđete Tuzli već do Kalesije nema oblaka ne vidi se jer ste već unutra kad se spustite. Dakle, s kilometar i po gledam odozgo sva-ki put Tuzla je u crnom

oblaku u po dana. Termoelektrana. Nema ko drugi. I sad ta termoelektrana treba da spaljuje opasni kancerogeni RDF otpad gdje može biti i medicinski otpad koji je smrtonosan gdje smo mi svakako i dišemo u tom crnom oblaku. Evo sad da idemo, a da nema vjetra, da je mirno, Tuzla je u crnom oblaku. Ko god ne vjeruje neka sjede sa mnom. Ako ne vjeruje meni ima drugi pilot pa ćete vidjet. Dakle, definitivno mi bi bi-li po-gu-še-ni svi ne samo ove tri mjesene zajednice svi u Tuzli. I zato smo danas ovdje da to zaustavimo ako ne danas sutra sigurno. Ako ne-bu-du zaustavili oni neće biti sigurni pred zakonodavstvom i istražnim organima.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Diskusija vijećnik Denis Bećirović. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ – vijećnik Demokratske fronte – DF

Hvala predsjedavajuća. Evo želim da pozdravim vas, dopredsjedavajućeg, sekretara, kolegice, kolege vijećnike, uvažene goste, predstavnike medija i sve prisutne.

Dakle, danas ću evo iskoristiti priliku da govorim kao građanin, mještalin naselja Plane odakle i dolazim. Naselja koje je onako velikodušno prihvatilo termoelektranu i velikodušno prihvatilo i šljacište koje se nalazi na lokalitetu Plane dakle, to je prvo šljacište kasnije su krenule i Divkovići jedan, Divkovići dva i suma sumarum otprilike 40 miliona kubnih metara šljacišta koje se nalazi iznad gla-va stanovnika ovih mjesnih zajednica. Građani Plana ni dan danas nemaju grijanje. I ja sam više puta...Vidim tu i predstavnike naših mjesnih zajednica želim i njih posebno da pozdravim. Ali evo i da kažem dakle, da sam nekoliko puta podnosio inicijative za proširenje mreže centralnog grijanja na području Mjesne zajednice Plane, pa da makar malo izbalansiram onu nepravdu koja je nanijeta. U pravu su kolege koje su govorile. 2013. godine sam radio popis stanovništva na području Divkovića i ovako svega možete čut od ljudi koji tamo žive i zaista situacija je dramatična i opasna u naj-blažem mogućem slučaju. Onda 2019. sam imao priliku upoznati gospodina Izeta Džananovića. Tada su oni uz nekakvu kuću e-nova u Bosanskom kulturnom centru prikazali šljacište kao jedno potencijalno turističko, turističko, turistički okrug hajd tako da ga nazovem. Oni su tu nacrtali hotele pa i jedan dio i igrališta i zabavne parkove i znate na slikama kad to gledate to je bilo idilična, idilična jedna slika. I onda sam ono što sam znao i primjenio, a to su statistička obrada podataka, a radio na rušenju jedne takve studije koja ni-je dokazana i nije imala, ja mislim da će se gospodin Džananović sjetiti jedno desetak minuta trajao je moj monolog možda čak, čak i više gdje sam ogolio do srži neznanje koje je došlo od ove e-nove ko god oni bili. Onda da kažemo da je Tuzla dala sve a dobila je crni snijeg. Dali smo zemljište, rudnike, sirovine, živote, rudare, generacije, a zauzvrat smo dobili šljakište 40 miliona tona. Mislim da je i gospodin Džananović iz tih krajeva dole. Dobili smo zagađenje. Jedno vrijeme se nije ni mjerilo. Ne znamo ni danas pra-vu sliku, ali evo prošle sedmice ja sam to i sekretaru prošle sedmice dao, uradio sam jedan proračun taloženja otprilike najintenzivnije 3 kilometra oko termoelektrane bolesti pluća, respiratornog sistema, uništeno poljoprivredno zemljište i na kraju treba da dobijemo eksperiment a nismo dobili grijanje, nismo dobili grijanje i to je nekome sad onako upitnik, nismo dobili autoput brze ceste, a-li prošle sedmice sam podnio inicijativu za izmjene u samom startu jel ovog Zakona o električnoj energiji koje planira gospodin Lakić plasirati uskoro dakle, bez električne energije. Najviše električne energije, više od 50% električne energije u Bosni i Hercegovini se upravo proizvode, direktore demantujte me ako je drugačije u Termoelektrani Tuzla posebno za vrijeme ljetnih mjeseci kada hidro pogoni više nisu toliko aktivni, ali dakle, za Tuzlu nema ništa. Ja bih najviše volio evo da, da, da zagovarivačima svega ovoga što se Tuzli pokušava plasirati prebacimo termoelektranu i da im mi uplatimo 5 miliona koje oni uplaćuju na-ma, a da oni nama uplaćuju prihode od rada

termoelektrane i da nam javno preduzeće ostave ovdje. Mi imamo kadrove, imamo fakultete, imamo Univerzitet koje godinama i decenijama školuje kadrove vezane za elektro energetske sektor. Dva fakulteta. Mašinski, Elektrotehnički fakulteti su se razvili i naši direktori dolaze a evo i generalni direktor elektroprivrede dolaze sa ovih fakulteta dakle, mi imamo kadar ovdje. Imamo si-gurno bolji stručni kadar nego bilo gdje u državi.

Stoga postavljam pitanje direktoru:

Da li ste ovaj projekat mogli realizovati bez odobrenja i nadležnog ministarstva kojim rukovodi gospodin Vedran Lakić? Dolazi iz Tuzle iz Gradske uprave.

Prije nego što je izašao gospodin Ervin Alibegović mi je ustupio dva zaključka i zbog poštovanja prema uvaženom profesoru ja ću ostaviti da profesor predloži te zaključke jer su njegove, njegova, njegova, onaj, i ideja a i mi-sao, ali evo ja ću dati jedan zaključak:

Da se izmijeni Zakon o električnoj energiji i u dijelu gdje se planira berza električne energije smjestiti u Mostar da se ista smjesti u Tuzlu. A reći ću kolegama iz elektroprivrede dakle, imam jednu poruku onako. Ni-ste trebali rušiti blok 7. Blok 7 je trebao biti prioritet i projekat generacije. Ne možemo blok 7 zamijeniti alternativnim gorivima a pogotovo ne u blokovima koji su već završili sa svojim radnim vijekom trajanja pa se sad krpe i ulažete direktore znate i sami nad-ljuske napore da ih osposobite, da ih držite u životu, a jedan takav projekat gdje smo trebali dobiti jedan kogeneracijski sistem sa stepenom iskorištenja oko 50% dakle, gdje smo trebali imati i toplanu i elektranu i jedan napredniji sistem od ovog koji trenutno imamo smo minirali. Dakle, sačuvali smo jezero kop od šljakišta. To je isto bila, bio jedan projekat koji je mazohistički onako prema građanima ponovo Mjesne zajednice Pla-ne, Šićki Brod, Mihatovići sačuvali smo od plina. I ja se nadam da ćemo sačuvati i od ostalih negativnih efekata ili efekata koji predstavljaju sistem crne kutije.

Dakle, jedan zaključak, jedno pitanje i ono što mi je na du-ši dakle, i ova inicijativa za, za, za berzu u Tuzli, ali evo i ono što, što mu-či naše mještane dole dakle, ovo pitanje, pitanje grijanja i pravo je vrijeme da, da se krene u tom, da se krene u tom pravcu i kako kolega Mirnes reče da značajno, značajno, značajno zagađenje imamo i iz individualnih, individualnih ložišta.

Ova ostala dva zaključka ispred Kluba Demokratske fronte ja ću iz uvažavanja maksimalno prema profesoru Alibegoviću i njegovom radu prepustiti da on iznese kao takve.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se Denisu.

Zaključujem diskusiju Klubova vijećnika.

Otvaram diskusiju vijećnika. Vijećnik Mirnes Ajanović.

MIRNES AJANOVIĆ

Okej. Hvala. Ne bih sad više evo prošlo je kroz replike ono što sam trebao reći i evo sad prijedlog zaključaka dakle, napisani su svi. Dodavao sam malo kako smo ovo pričali:

Gradsko vijeće Tuzla zauzima rezolutan stav da ne dozvoljava spaljivanje RDF otpada (alternativnog goriva) u Termoelektrani Tuzla sa sljedećim zahtjevima i odlukama:

Jedan. Prvo:

Zahtjevi za hitnu obustavu spaljivanja opasnog otpada.

Pod jedan:

Zahtjeva se od Federalnog ministarstva okoliša i turizma i ministricе Nasihe Pozder da bez odlaganja donesu zvaničnu odluku o hitnoj i trajnoj zabrani spaljivanja opasnog otpada, uključujući SRF/RDF i druge oblike alternativnog goriva u Termoelektrani Tuzla. Istovremeno, traži se da Ministarstvo poništi i povuče mišljenje/saglasnost broj: 05-19-985/24

od 13.02.2025. godine, kojom je omogućeno eksperimentalno i probno spaljivanje mješavine otpada RDF otpada i uglja, zbog:

- grubog kršenja prava lokalne zajednice na učešće u odlučivanju,
- potpunog izostanka javne rasprave i studije o uticaju na zdravlje i okoliš,
- stvarnog i dokumentovanog rizika po živote i zdravlje građana, posebno osjetljivih kategorija poput djece, trudnica, starijih osoba i hroničnih bolesnika.

Zahtijeva se od Vlade Federacije Bosne i Hercegovine da zbog naprijed navedenih činjenica odmah donese, da se zbog naprijed navedenih činjenica odmah donese odluka o zabrani spaljivanja RDF otpada (alternativnog goriva) u Termoelektrani Tuzla.

Pod 2. Zahtjeva se od direktora JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo i direktora Podružnice Termoelektrane Tuzla da:

- odmah i bez odlaganja obustave sve planirane aktivnosti vezane za probno sagorijevanje otpada,
- stave na raspolaganje svu dokumentaciju o planiranom sagorijevanju RDF otpada,
- odmah dostave svu dokumentaciju da nije bilo spaljivanja u proteklom danima, ili ako jeste – kada i u kojim količinama, odnosno da dostave dokumentaciju kakvo gorivo je upotrebljavano za spaljivanje u Termoelektrani Tuzla u periodu juni-juli 2025. godine,
- da li je došlo do miješanja RDF otpada sa primarnim otpadom, jer je za 17.7.2025. godine najavljeno spaljivanje u smjesi, te šta će se uraditi sa tim eventualno pomiješanim RDF otpadom u uglju, da li se može izvršiti separacija i šta će se učiniti sa 100 tona RDF otpada koji se nalazi u krugu Termoelektrane Tuzla.

Drugo:

Postupanje prema nadležnim organima.

Upućuje se hitan zahtjev Federalnoj i Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove da, u svjetlu novih činjenica i reakcije lokalne zajednice, bez odlaganja izvrše vanredni inspeksijski nadzor u Termoelektrani Tuzla u vezi:

- zakonitosti pribavljene saglasnosti za spaljivanje RDF otpada.

Nisam ovo napisao ali posebno jer imamo situaciju da ministarstvo kaže: Nije validno, a direktor termoelektrane da su dobili obavezu putem Ministarstva okoliša.

Dalje:

- postojanje elaborata o sastavu otpada i sistema filtracije,
- rizika po zdravlje građana,
- adekvatnih i validnih garancija da neće doći do ugrožavanja zdravlja građana.

Zahtijeva se da inspekcija izda rješenje da inspekcija odmah. Samo da dodam i ja.

Zahtjeva se da inspekcija odmah izda rješenje o privremenoj obustavi sagorijevanja dok se ne utvrdi zakonitost saglasnosti i da li postoje svi zakonski uslovi za spaljivanje otpada u naseljenom području.

Treće:

Krivična odgovornost zbog spaljivanja otpada bez saglasnosti Grada Tuzla.

Grad Tuzla će, u slučaju da se dana 17.7.2025. godine, ili najkasnije ili kasnije, izvrši spaljivanje 100 tona otpada u Termoelektrani Tuzla (ili manje ili više), i to suprotno izričito izraženoj volji Gradskog vijeća Tuzla, bez okolišne dozvole, bez javne rasprave, bez prethodne procjene uticaja na zdravlje i okoliš i bez saglasnosti lokalne zajednice, podnijeti krivičnu prijavu protiv svih odgovornih lica – uključujući ovlaštena lica Federalnog ministarstva okoliša i turizma, menadžment Javnog preduzeća Elektroprivrede BiH i Podružnice Termoelektrane

Tuzla, kao i eventualne druge službene osobe koje su učestvovala u planiranju, odobravanju, realizaciji ili nesprječavanju spaljivanja.

Krivična prijava će biti podnesena Kantonalnom tužilaštvu TK i uputiti se i SIPA-i i FUP-u – Sektoru za borbu protiv organizovanog kriminala (POSKOK), zbog sumnje na izvršenje sljedećih krivičnih djela iz Krivičnog zakona Federacije BiH:

Član 240. – Teška krivična djela protiv zdravlja ljudi.

Član 303. – Onečišćenje okoliša.

Član 304. – Ugrožavanje okoliša napravama.

Član 305. – Naprave termoelektrana.

Član 305. - Ugrožavanje okoliša otpadom. RDF otpad.

Član 323. – Izazivanje opšte opasnosti.

Član 340. – Udruživanje radi činjenja krivičnih djela.

Minimalna kazna zatvora za svaku osobu je 5 godina.

Član 383. – Zloupotreba položaja ili ovlaštenja.

Član 387. – Nesavjestan rad u službi.

Četvrto: (ANA PEJIĆ – Molim vas samo da privodite kraju zbog vremena.) Da završim. Zaključci su. (ANA PEJIĆ – Može, može naravno.)

Obraveza djelovanja Gradskog vijeća i građana.

U ime Grada Tuzla vijećnici Gradskog vijeća Tuzla i predstavnici Komisije za ljudska prava i slobode će sutra, 17.7., u 9 sati, doći pred Termoelektranu Tuzla u cilju zaštite zdravlja građana, kao vid institucionalnog otpora protiv nezakonitog i štetnog spaljivanja otpada, a kako bi se od strane ovlaštenog predstavnika Termoelektrane Tuzla dobili pisanu, a kako bi dobili pisanu garanciju da se neće spaljivati RDF otpad (alternativno gorivo) u Termoelektrani Tuzla, na osnovu čega bi se Gradsko vijeće Tuzla moglo odrediti o daljim mjerama u slučaju nedobijanja tražene garancije ili nastavka aktivnosti u cilju spaljivanja RDF otpada (alternativnog goriva).

Ukoliko se sutra u 9 sati (17.7.) vijećnicima Gradskog vijeća Tuzla i Komisije za ljudska prava i slobode, od strane Termoelektrane Tuzla ne dostavi pisana garancija da neće biti spaljivanja RDF otpada (alternativnog goriva), vijećnici Gradskog vijeća Tuzla i predstavnici Komisije za ljudska prava i slobode nakon toga će se uputiti do Kantonalnog tužilaštva TK u cilju podnošenja prijave krivične protiv svih odgovornih lica za namjeru ugrožavanja zdravlja građana Tuzle, kao i u prostorije Federalne uprave policije, koja je u vezi sa (POSKOKOM) i SIPA-e radi podnošenje prijave protiv odgovornih lica.

Grad Tuzla traži od Zavoda za javno zdravstvo TK, Ministarstva zdravstva TK i svih relevantnih zdravstvenih institucija hitno mišljenje o zdravstvenim posljedicama sagorijevanja RDF otpada u urbanim područjima.

Grad Tuzla zahtijeva od svih medija i organizacija civilnog društva da obavijeste javnost o opasnosti spaljivanja 100 tona otpada u Tuzli bez dozvole Grada Tuzle, bez kontrole i protivno volji građana.

Sledeće peto: Još malo je.

Reaktuelizacija prethodno usvojenih zaključaka Gradskog vijeća i Kolegija Gradskog vijeća Tuzla.

Grad Tuzla i Gradsko vijeće Tuzla ponovo potvrđuju i stavljaju u punu pravnu i političku snagu sve ranije donesene zaključke i stavove Gradskog vijeća i Kolegija Gradskog vijeća u vezi planiranog sagorijevanja opasnog otpada RDF u Termoelektrani „Tuzla“, uključujući:

- Zaključke Kolegija Gradskog vijeća od 23.06.,
- Zaključke sa 9. sjednice Gradskog vijeća održane 03.07.2025.,
- Hitni zahtjev Komisije za ljudska prava i slobode od 23.06.2025. godine.

Svi prethodni zaključci predstavljaju zvaničan stav Grada Tuzla da se spaljivanje opasnog otpada u Termoelektrani „Tuzla“ ne može dozvoliti bez saglasnosti lokalne zajednice, javne rasprave i potpune procjene rizika po zdravlje građana i okoliša.

Zaključno:

Grad Tuzla i Gradsko vijeće jasno i odlučno poručuju da ne dozvoljavaju i neće dozvoliti sprovođenje bilo kakvog eksperimenta nad građanima Tuzle, posebno onog koji ima potencijalno štetne, a moguće i smrtonosne posljedice po zdravlje i ljudi i životnu sredinu, smrtonosne posljedice po...Dobro. Malo ću ovo popraviti.

Svaki dalji korak u realizaciji spaljivanja RDF otpada (alternativnog goriva), bez dozvole i saglasnosti Grada Tuzla, bez javne rasprave i bez prethodne procjene uticaja na zdravlje i okoliš, smatraće se direktnim napadom na život, zdravlje i dostojanstvo građana Tuzle i kao takav će izazvati pravne, institucionalne i društvene reakcije u skladu sa zakonom i ustavnim nadležnostima lokalne samouprave.

U prilogu je: Ekonomsko-pravna i zdravstvena pozadina spaljivanja RDF otpada u Termoelektrani Tuzla. Toliko. Hvala.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Sljedeći za riječ javio se vijećnik Šefik Husić. Izvolite.

ŠEFIK HUSIĆ

Odustajem.

ANA PEJIĆ

Odustajete? U redu. Vijećnik Ervin Alibegović. Izvolite.

ERVIN ALIBEGOVIĆ – vijećnik Demokratske fronte - DF

Eh hvala vam predsjedavajuća. Iskoristit ću priliku evo da vas pozdravim i da pozdravim sve one koji danas prisustvuju sjednici Gradskog vijeća. Naravno prilika je i da se zahvalim poziciji što su evo promptno reagovali na prijedlog opozicije u sazivanju ove sjednice i što zaista štite interese ovoga grada.

Ne bih želio danas da upadnemo u zamku o raspravi štetnosti ili ne štetnosti spaljivanja ovakvih vrsta materijala niti bi želio da sumnjam u profesionalnost gospodina Izeta Džananovića i pojedinih ljudi u elektroprivredi koji zaista va-že ili slove kako god hoćete za vrhunske profesionalce.

Ovdje se danas radi o pitanju o nametanju jednoga modela gradu Tuzla modela koji nije dobar, a to je da viši organi bez znanja lokalne zajednice mogu nametati bilo kakva rješenja ovome Gradskom vijeću. Evo i zbog čega. Ča-k i da nema nikakvog isparavanja nemoguće je, materija mijenja samo svoj oblik, ne može nestat, ako to neko neće onda ne treba da se radi o njegovoj lokalnoj zajednici. Ako vama neko nudi da kupite mercedesa a vi hoćete volva ili obrnuto znači, ako nešto nećete pa da vam daju i po ni-žoj cijeni mi to nećemo. Građani Tuzle

i ovo Gradsko vijeće ja-sno je reklo da neće. Reklo je ne litijumu. Reklo je ne pli-nu i reklo je ne spaljivanju ovakvih otpadnih materija.

Da-kle, tražim da se u zaključke izvrši da se spriječi svaki oblik samovolje viših organa o nametanju volje i građanima Tuzle a mimo njihovog znanja i saglasnosti Gradskoga vijeća.

Pod 2. Zašto u ovakve studije postaviti ću pitanje nije uključen Univerzitet u Tuzli?

Ja svaki put na sjednicama Gradskog vijeća insistiram da se naša ja-vna ustanova ili drugi, ili drugi Univerziteti, mogu biti i privatni, ni-su uključeni u izradu ovakvih Elaborata i niti su dali svoju saglasnost i mišljenje. Sjetit ćete se kad je bilo priče o iskopinama litijuma da smo tražili da se fakultet, da se RGF ja-sno očituju o tome. Nikada to nisu uradili. A znate zašto? Zato što to nije bio stav Naučno-nastavnog vijeća niti je bio stav Senata Univerziteta u Tuzli.

Dakle, kao drugi zaključak formulišem i tražim, predlažem da se:

U sve projekte ovakvoga tipa koji se nazivaju eksperimentalni uvrsti Univerzitet u Tuzli jer oni ima i etički komitet koji će o tome raspravljati i ima dovoljno kapaciteta i snaga da da svoje mišljenje po svim ovim pitanjima.

I razmišljajući evo vrijeme o svim ovim diskusijama šta ćemo mi ako mi na čelu termoelektrane ne budemo imali čovjeka kojeg smo danas imali pa smo ga poslušali gospodina Džananovića? Šta onda? A mi i dalje spaljujemo.

Šta će bit ako mi ne budemo imali u ministarstvu tuzlake koji će mo-ći ovo da zaustave a mi i dalje spaljujemo?

Većina vas u vladi ali evo podsjetit ću vas na tehnološke procese.

Sedamdesetšeste ja sam bio učenik i ubjeđivali su nas kako Hloralkalni kompleks Tuzla nema nikakvih šteti. 29. jula 1980. godine desila se tragedija. Iscurio je taj hlor.

Šta ćemo ako nastupe greške u tehnološkom procesu kad ne budemo imali profesionalce koji rukovode jer znamo kakva smo zemlja?

Zato mo-lim da se u prijedlog zaključaka ispred Demokratske fronte koja iskazuje brigu o građanima Tuzle pogotovo kad je u pitanju zdravstvena i socijalna zaštita uvrsti prijedlog da i Univerzitet u Tuzli i Univerzitetsko klinički centar budu uključeni u izradu ovakvih Elaborata. Hvala vam još jednom. Nadam se da sam bio kratak.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Sljedeća za diskusiju javila se vijećnica Ajla Kuluglić. Nije tu. Vijećnik Admir Hasanbašić. Izvolite.

ADMIR HASANBAŠIĆ – vijećnik Tuzlanske alternative

Eh hvala ljepa predsjedavajuća. Pa evo koleginice i kolege zaista su rekle puno toga i mi kao Tuzlanska alternativa imali smo nekoliko zaključaka koji se podudaraju sa zaključcima koje su kolege iznjele, tako da ne želim da ih ponavljam.

Ja bi ovdje istakao jednu vrlo bitnu stvar a to je da mi u našem Budžetu izdvajamo ogromna sredstva za energetska efikasnost, odnosno stimuliramo ljude da što manje lože u svojim individualnim stambenim objektima jer se, jer su studije pokazale koliko jedan stambeni individualni objekat vatra obična, drva, ugalj zagađuju našu okolinu i mi idemo u tom smjeru izdvajamo sredstva, a sada mi imamo takvu situaciju da se pored toga što na postojećim filterima gdje se postavlja loži znači, ugalj dolazi do zagađivanja. Znači, samo korištenje uglja kao sredstva u termoelektrani zagađuje okolinu. Ne rade se nikakve dodatne radnje, odnosno ne usavršava se tehnološki proces, a želi se ići još korak jedan da se znači, spaljuje RDF. To je veliki, veliki problem.

Mi imamo problem na našoj deponiji znači, treba da razmišljamo gdje da sklonimo deponiju, odnosno smeće, otpad koji je na našoj deponiji Moluhe gdje su se građani pobunili a mi trebamo sad iz Evropske unije iz regije iz cijele Bosne i Hercegovine da dovozimo smeće i da ga spaljujemo u Termoelektrani Tuzla, odnosno u našoj Tuzli i da se naši građani truju. To je po meni velika bruka i sramota. O-vdje htjeli mi to priznat ili ne u pitanju su pa-re, biznis. Znači, doći će to alternativno gorivo ili taj RDF spalit će se. Neko će uzet pare za to. Ja poručujem odgovornima da ne-će mo-ći tako i da to ne čine, jer za novac će dovesti do toga da se ugrožavaju zdravlja naših građana i da se uništava životna okolina. Sve što su kolege rekle, a ja ću ponoviti još jednom rečenicom a to je da će ovo Gradsko vijeće koje je zaista kom-paktno, koje je jedinstveno će poduzeti sve demokratske mjere da se spriječi spaljivanje RDF-a u Termoelektrani Tuzla. Zato vas još jednom molim kao vijećnik ispred Kluba Tuzlanske alternative da ne činite to i da sutra kada dođemo dole pred termoelektranu da imamo jedan zajednički dogovor, imamo na-pi-smeno garancije da se to neće činiti. Hvala.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Vijećnica Ajla Kuluglić. Izvolite.

AJLA KULUGLIĆ – vijećnik SDA – Stranke demokratske akcije

Obzirom evo da se prvi put javljam najprije ću sve prisutne pozdraviti. Zahvaliti se svim kolegama na zaista iscrpnom, iscrpnim izlaganjima, zaključcima apsolutno, apsolutno se slažem sa svime. Budući da sam evo kako se ne bih ponavljala ovaj, gledat ću da izbjegnem, izbjegnem ponavljanja. Ali evo pošto sam 2022. godine na Univerzitetu Sarajevo odbranila Master tezu na temu Pravo na čist zrak, inovaciju čiste tehnologije osjećam se i pozvanom da komentarišem ovu, ovu tačku dnevnog reda jer iako je već sve rečeno a i da negdje prenesem evo i svoj subjektivni jel dojam da ne kažem frustraciju po ovoj problematici.

Dakle, tokom tog istraživanja evo ja sam provela detaljno analizu izvora i posljedica zagađenja zraka u Bosni i Hercegovini i regionu. Zatim obaveza i odgovornosti države u pogledu očuvanja kvaliteta zraka. Dakle, fokus je bio na očuvanju kvaliteta zdravlja, kvaliteta zraka i zdravlja stanovništva.

Tokom evo tog israživanja ja sam nailazila na zaista poražavajuće podatke kada je u pitanju kvalitet zraka u Bosni i Hercegovini i od stalno prekoračenih graničnih vrijednosti štetnih materija do dalje alarmantnih pokazatelja uticaja zagađenja na zdravlje stanovništva. Međutim, uprkos evo tim saznanjima tad nisam znači, prije 3 godine mogla ni zamisliti da ću 3 godine na-kon u 2025-toj godini da ćemo imati jel odluku kakvu danas imamo. Dakle, mi umjesto napretka ka održivim i zdravim rješenjima suočavamo se s mjerom koja u 2025-toj godini znači, direktno ugrožava ljudski život, narušava temeljna prava građana, a da ne govorim da evo udaljava Bosnu i Hercegovinu od obaveza koje ima prema međunarodnim i domaćim ekološkim standardima.

U skladu sa Evropskom direktivom o kvalitetu zraka. Ne znam da li, da li se neko do sad na nju pozivao? Ali evo prema njoj dakle, kako bi se zaštitilo ljudsko zdravlje i okoliš u cjelini posebno je važno boriti se protiv emisija zagađujućih materija na njihovom i izvoru dakle identificirati ih i primjeniti najefikasnije mjere smanjenja tih emisija.

Mi u ovom slučaju dakle, imamo situaciju gdje izvor emisija nije tehnička ili neka industrijska aktivnost već doslovno sama, sama vlast koja kroz svoje odluke i politike aktivno, aktivno doprinosi zagađenju umjesto jel da je, da je obratno. Dakle, mi imamo situaciju gdje se odgovornost za zaštitu zraka i zdravlje i zdravlja građana pretvara zapravo u izvor ugrožavanja a što je posebno jel zabrinjavajuće u kontekstu Ustavnih obaveza države prema pravu građana a najprije jel na život, odnosno na zdravlje najprije a onda u konačnici i na život.

Mi danas imamo niz različitih pristupa za smanjivanje ili potpuno uklanjanje rizika za zdravlje ljudi. Evo konkretno bi se osvrnula i na grad Tuzla, Tuzlu gdje imamo dakle, niz nekih poticaja od utopljavanja objekata, subvencioniranje instalacija toplotnih pumpi itd.

Mene zanima:

Zbog čega mi to uopšte radimo, odnosno zbog čega Grad Tuzla nudi te subvencije?

Da li je to da bi mi sad ostavili više prostora za ove nepredvidive hemijske sastave alternativnog goriva koji će se ispuštati znači, za teške metale, opasne gasove, sumpor dioksida itd?

Znači, konstantno su paneli, konferencije, različite subvencije kako bi mi smanjili, smanjili sve te rizike od tih jel zagađenih čestica da bi se na kraju doveli u situaciju u koju smo se jel našalost i doveli, odnosno u koju nas je vlast na Federalnom nivou dovela.

Obzirom da se radi jel o pitanju koje direktno utiče na zdravlje i živote ljudi a naročito naj, najranjivijih znači, djece, starijih osoba i hroničnih bolesnika ja se na-dam da se mi nećemo sutra ovaj, probuditi u otrovanom gra-du svjesni da smo imali priliku da reagujemo na vrijeme a, a da to nismo učinili i vjerujem evo da još uvijek imamo priliku da izaberemo drugačiji pravac onaj koji poštuje zdrav, zdrav razum i pravo svakog građanina na čist zrak, odnosno na kraju na život. Eto toliko.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Vijećnik Samir Mulaosmanović. Izvolite.

SAMIR MULAOSMANOVIĆ – vijećnik SDP –Socijaldemokratske partije Bosne i Hercegovine

Hvala puno. Pozdravljam sve prisutne u sali. Evo ovako onaj, svi su sve rekli kratko ću ja ovo. Prije par dana sam imo priliku da sjedim s prijateljima koji su sa Husina. Pokazali su mi slike svojih auta koje su tek oprali. Jako puno nekih čudnih crnih tačaka, crnih linija, ne vjerujem da je to čađ i shodno tome cijenim svačije mišljenje, ali evo košto kolega i Senad i još par njih je reklo ne vjerujem vam, ne vjerujem vam da već to niste uradili. To je moj lični stav. Kako imaju pravo i oni na svoj stav imam i ja na svoj. Stvarno sumnjam posle slika koje sam vidio. Ne vjerujem iz još mnogo drugih razloga. Stalno nam se nešto nameće. Nama se uvijek nešto nameće kao sve se to može po difoltu jel kod nas i spaljivati, može se i plin, sve se može. Pa gospodo ako je to sve tako sjajno, bajno, nema posledica eno Trebević, eno Hercegovina palite nisu ni skupe te ovaj, spaljivanja slobodno. Nešto sam razmišljao dok je kolega Ajanović spominjao i SIPA-u. Hajd nako iz radoznalosti da vidimo 2015. godine koliko je bilo firmi d.o.o. koje su moglo uvoziti smeće. Kolegica Svjetlana je rekla 46.000 tona smeća je uvezeno. Eto mi nemamo svog smeća pa uvozimo. Hajde da vidimo koliko sad imamo firmi koje uvoze smeće? Za dvije godine ako ovo prođe to će biti strašan biznis, strašan biznis, a spomenuto je znači, kakve sve regulative gore postoje u Evropskoj uniji kod nas će to biti ludilo. Mi ako smo pametni, a jesmo pametni svi ovo se mora zaustaviti dok se ne...Ako će biti spaljivanja daj da se to uradi po svim normama, po svim propisima, po zakonima koji će biti bolji a ne ovakvi kakvi je-su. Nemojmo dozvoliti kriminal, nemojmo dozvoliti da nam zdravlje strada samo zato što je neko eto odlučio negdje da to može proći. To ako jednom prođe ne vidim sile koja će to zaustaviti. Hvala.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Vijećnik Nedžad Jusić. Izvolite.

NEDŽAD JUSIĆ - nezavisni kandidat – nacionalna manjina

E hvala predsjedavajuća. Evo pošto se prvi put javljam pozdrav svima. I ja ne bih ponavljao niti želim da ponavljam kolege i kolegice su sve ja bi evo sad odma glaso malte ne sve zaključke, prijedloge koji su se god ko dao bez obzira, al sam ipak osjetio potrebu da se javim. A ovaj, dobro je što je svih 11 političkih subjekata koji djeluju u gradu Tuzla jednoglasni. Mislim da ćemo se složiti s tim da ni-smo za spaljivanje tog otpada u Termoelektrani Tuzla. I to treba poruka odavde da se pošalje. Znači, da svih 11 političkih subjekata su protiv toga i ja sam siguran u tome da su ozbiljni ljudi u insititucijama kao i u termoelektrani i da će odustati od ovoga projekta kao i kolega što je rekao malo prije dok se ne vide stvarno efikasno i si-gurne me-to-de kako bi došli do tog spaljivanja barem sad. Ja ponovo kažem. Ja sam lajik što se toga tiče ali evo kolege su rekle neke vezano...Vidi čovjek i golim okom između ostalog ovaj, oko termoelektrane šta se dešava. Siguran sam u tome ovaj, da su ponovo kažem odgovorni ljudi, na odgovornim mjestima i da će odustati od ovoga projekta, jel ponovo se vraćam na to i s ovim ću završiti. Svih 11 političkih subjekata i koji djeluju u gradu Tuzla su protiv tog projekta. Hvala.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Poslovnička vijećnik Mensur Alić. Izvolite.

MENSUR ALIĆ – zamjenik predsjedavajućeg Gradskog vijeća Tuzla, vijećnik Tuzlanske alternative

Evo ja neću diskutovati pošto sve je rečeno danas. Ali ono što je meni zasmetalo i što želim predložiti jedan zaključak a to je jedno od bitnih pitanja danas i tačka dnevnog reda za Grad Tuzlu i građane Tuzle a da u sa-li nemamo ni jednog pomoćnika gradonačelnika. To je za mene ponižavajuće. Jel to njih ne interesuje ovo o čemu mi danas govorimo i o čemu pričamo? Ne interesuje njih ni zaključci. Ništa.

E zato predlažem zaključak:

Da na svakom Gradskom vijeću pomoćnici gradonačelnika, načelnika koji su vezani za tačku dnevnog reda da moraju biti do kraja Gradskog vijeća do završetka.

Imo sam potrebu ovo da kažem jer ovo nije prvi put ovo se već dešava mnogo puta do sad al mislim da je vrijeme sa tom praksom da se prekine. Hvala.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se Mensuru, a pozvat ću sada predstavnike Termoelektrane da odgovore na pitanja koja su proistekla iz diskusija.

IZET DŽANANOVIĆ – pomoćnik direktora Termoelektrane Tuzla

Hvala na prilici i ja sam pokušao da evidentiram dosta toga ali ću tražiti molim vas pomoć, međutim, moram poći od ovoga molim vas.

Neprihvatljivo je da sumnjate u moju profesionalnost i moju iskrenost pred Gradskim vijećnicima Grada Tuzla. Sve što sam rekao je isti-na, sve što sam rekao je zadokumentovano i sve što vas zanima dobit ćete sigurno u pisanoj formi.

Jel bilo suspaljivanja?

Ni-je. Ni-je i u zavisnosti od zaključka ovog Gradskog vijeća uprava elektroprivrede i onih koji rukovode ovim procesom će donjet adekvatne zaključke i bit će informisani odmah nakon ove sjednice.

Šta će se uraditi sa RDF-om?

Uradit će se na zakonom propisan način šta se bude trebalo i uradilo bez obzira kako mi danas govorimo o Termoelektrani Tuzla. Ja 39 godina i 6 mjeseci radim u privredi. Molim vas da smo odgovorni za ono što govorimo i molim vas da bez proizvoljnih zaključaka završimo ovaj, ovaj skup.

Evo krenut ćemo od ovoga.

Predmet koji je Elektroprivreda uputila Federalnom ministarstvu okoliša i turizma zove se Zahtjev za saglasnost za realizaciju razvojnih aktivnosti itd. itd. Dokument koje je ministarstvo dostavilo Elektroprivredi zove se Miš-lje-nje za realizaciju itd. i u dijelu dva kaže: Ministarstvo je saglasno da se projekat realizuje sa-gla-sno po slje-de-ćim u-slo-vi-ma i sad imate:

Jedan od uslova je da se obavijesti lokalna zajednica se-dam dana pri-je početka aktivnosti na ovom projektu. Da odmah razjasnimo šta je to u pitanju.

Oko zakonitosti:

Molim vas. Termoelektrana Tuzle – Podružnica Elektroprivrede u razvojnom projektu koji se vodi kroz sektor za razvoj itd. Termoelektrana Tuzla je stranka u postupku koji vodi nadležno tijelo. Mi nismo odlučivali da li će biti Javna rasprava, treba li Javna rasprava, treba li studija utjecaja na okoliš, ne treba li studija za okoliš itd. pri čemu ne želim da sad imputiram odgovornost jer sam uv-jeren da je i Federalno ministarstvo sigurno uradilo sve u skladu sa propisima. Zašto? Zato što se radi o eksperimentalnom projektu, da sad ne objašnjavam, da vam ne oduzimam vrijeme dragocjeno itd. Znači, o tome ja ne-ma-m nikakvu dvojbu i molim vas da to kao odgovorni ljudi...Jer i radnici termoelektrane su građani Tu-zle nismo ni mi došli sa strane itd. da ovo radimo pa se negdje povlačimo i odlazimo itd. Znači, molim vas da oko toga ne-mamo rezervi je li sve urađeno u skladu sa...Da li su pro-pisi dovoljno obradili ovakve oblasti o tome danas ja ne bih. Mislim da je gospođa Kakeš na tu temu već nešto rekla. Molim vas znači, da nemamo rezervu.

Opet se vraćam nazad. Sigurno će Elektroprivreda Bosne i Hercegovine uvažiti zaključke ovog Gradskog vijeća u smislu dalje realizacije. Sutra se ni-šta ne spaljuje u elektrani Tuzla osim što rade blokovi 6 na ugalj. Znači, sedamnaestog ni-je planirano spaljivanje. Sedamnaestog je planiran početak monitoringa rada bloka 5 Termoelektrane Tu-zla isključivo na gorivo na koje radi svih tristotine dana u toku godine. Znači, sutra ni-je planirano nikakvo suspaljivanje itd. kad će, šta će evo o tome, o tome ćemo hoće li uopšte i da li će na takav način. Ja vas molim evo pošto je puno pitanja otišlo izvan ovog konteksta ovaj, o kojem, o kojem koji je u stvari centralna tema ove rasprave. Da su projekti u Termoelektrani Tuzla strašno opterećeni. Svi ovi projekti o kojima govorite ja sam njihov sudionik. Dvi-je godine i 4 mjeseca se izgubilo na projektu odsumporavanja dimnih plinova zahvaljujući žalbama u postupku Javnih na-bavki. Evo sad je druga faza postupka nabave, a to je ugovaranje, predkvalifikacija završena ali 2 godine i 4 mjeseca smo izgubili samo žalbama, Uredu za žalbe, vratit nazad itd. Na to mi kao operator ne-mo-že-mo uticati. Ne možemo. 53 miliona investiciona odluka donesena u septembru 2018. godine. Ja odgovorno tvrdim jer sam koautor takvih, takvih projekata.

Zatvaranje odlagališta. Znači zašto je odgođeno? Tužba Aarhusa pred Kantonalnim sudom pa kasnije žalba Vrhovnom sudu 5 godina traje. Je li treba da bude brtveni sloj pola metra il metar? Znači šta je rekla stru-ka? Ono što je struka rekla mi ćemo kao (nerazgovjetno izgovorena riječ op.a.) primjenit al 5 godina traje zatvaranje odlagališta i predaja ili primjena ili privođenje tog prostora nekoj novoj namjeni. Ovo što je gospodin Bećirović rekao to je tačno. Ali uzmite u obzir vrijeme zašto se ovakvi projekti na štetu građana Tuzle, na štetu građana

Tuzle hajmo elektrano malo stat i mi ih na određeni način, mi ih na određeni način sigurno otežavamo. Mi kao operator smo dužni i si-gurno vam kažem da provodimo sve ono što mora-mo i što mo-že-mo. Neke stvari ni-su u nadležnosti nas. Mi smo ja-vno preduzeće i ovi procesi koji nas opeterećuju itd. na određeni način uzimaju nam vrijeme, uzimaju nam novac a možda nam uzimaju i efekt. I molim vas eksperimentalna faza nema ekonomsku dimenziju. Šta god vi mislili. Ovo je ku-pljeno gorivo, ku-pljeno. Znači, RDF je ku-pljen po Zakonu o javnim nabavkama. Ni-je dobijen ni od koga i nećemo dobiti nikakvu naknadu za spaljivanje ovih stotinu tona il suspaljivanje ako budu spaljeni.

Metodologija miješanja je ista metodologija po kojoj se pravi kompozicija mješavina uglja u Termoelektrani Tuzla. Rekao sam na bloku 5 je 75% uglja lignita koji potiče iz Rudnika Kreka, 25% je ugalj koji potiče iz Rudnika Đurđevik i Banovići i homogenizacijom u jednom postrojenju koje je vrlo zahtjevno i instalirano 2011. godine se pravi jedna homogena, homogena...Ovih 5 hiljada tona su po-se-bno odvojeni na odlagalištu uglja u Termoelektrani Tuzla i ni-šćim nisu pomješani, zaštićeni su od uticaja i inspekcijskim nadzorom od 07.07. je izvršen u-vid na deponiju na kojoj je smještena, smještena ova smjesa tako da ne-ma straha i nemojte da to eventualno plasiramo. Ne postoji nikakav strah od uticaja ovog, ove vrste (nerazgovjetno izgovorena riječ op.a.) na okolinu u smislu današnjeg statusa.

Prema tome hoću da bez obzira, moje nastojanje nije da ja utičem na, na, na vaše mišljenje niti ja branim ovaj projekat ja sam ovdje da vam prezentiram činje-nice prav-ne i tehničke koje su vezane za eksperimentalni projekat.

Vidim ja ovdje da se mnogi ljudi pozivaju na određenu regulativu, određene zakone. Ja vam garantujem da se zakoni provode. Ja vam garantujem da se zakoni provode. Možda to iz perspektive, perspektive nas koji prolazimo okolo itd. nam se čini drugačije. Odgovorno vam tvrdim. Mi smo pod kontinuiranim inspekcijskim nadzorom Federalne inspekcije u oblasti okoliša, Federalne inspekcije u oblasti zaštite voda, Termoenergetske inspekcije i nadležnih Kantonalnih inspekcija prije svega Inspekcije zaštite na radu, zaštite od požara. To da budemo jasni. I da u zadnjih pet, sedam ili 10 godina ni-je konstatovan ni jedan oz-biljan ako je i konstatovan kakav prekršaj to je bio čisto operativne naravi. O zakonitosti se u termoelektrani ili o ne zakonitosti kada je u pitanju proces ne diskutuje. Zakoni se provode. Ja vam to odgovorno tvrdim. Od 2012. godine sam bio direktor do prije 2 godine ja vam to odgovorno...i danas tako radim prema tome da se oko toga nemamo rezervi. Zaključci su takvi kakvi jesu.

E sad da li ima nešto zašto se nisam dokačio? Ja bih vas zamolio da mi pomognete oko ovoga ovaj, znači, rekao sam vam nikakva e-konomska korist.

I treća stvar:

Ovo je samo projekat koji ovo sve o čemu smo govorili nema govora o nekom kontinuiranom procesu ovo je eksperimentalni projekat i kada bi se došlo do neke poslovne odluke to je put, dug put on podrazumijeva onda sve ovo o čemu ste govorili. Promjena tehnologije nije ni jednostavna ni jeftina i hoćel se...Pa onda da ne govorim o okolinskim dozvolama, saglasnostima, Javnim raspravama itd.

Zašto javnost nije uključena?

Ne mogu odgovorit jer nisam vodio postupak. Ali odgovorno tvrdim da za ovu vrstu projekata ni-je potrebna nikakva okolinska dozvola, za ovu vrstu projekta ni-je potrebna okolinska dozvola, ni-je potrebna prethodna saglasnost i ni-je potrebna Javna rasprava. Da li je Federalno ministarstvo moglo il nije moglo na drugačiji način ja neću da govorim u njihovo ime ali ono što je na-ma naloženo mi smo uradili, mi smo uradili znači, obavijestili smo lokalnu zajednicu. Čak tamo ni, ni ne kaže se šta je lokalna zajednica pa smo mi ipak kao odgovorni najavili to i Službi za komunalne poslove, izgradnju i poslove mjesnih zajednica i mjesnim zajednicama u okruženju koje su...itd. I molim vas danas da govorimo faktima i činjenicama i da uvažite ovo što vam govorim ovo je isti-na moja lična i istina Termoelektrane Tuzla. Kako će se zaključci formulisat, šta će se dalje dešavati ja o tome danas neću da prejudiciram, ja ću

odmah nakon ovoga izvijestiti generalnog direktora, direktora Podružnice Termoelektrane Tuzla i zauzet će se njihov poslovni stav, ja ga ne mogu prejudicirati jer nisam za to ovlašten.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Evo ukoliko...(IZET DŽANANOVIĆ – Samo izvolite. Ja ću evo ostati ovdje.) Evo vijećnik Denis Bećirović, al samo znači za pitanja ako je bilo. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ

Hvala, hvala direktore. Dakle, desilo je se par puta nešto da je se pokušalo i trasirati i termoelektrani. Ja sam x puta predlagao...(IZET DŽANANOVIĆ – Evo izvinjavam se. Jeste bili na Javnoj raspravi kod vas u Planama oko proširenja mreže centralnog grijanja?)

ANA PEJIĆ

Molim vas samo da završi vijećnik pa onda vi. Izvolite Denise.

DENIS BEĆIROVIĆ

Nije, nije problem poštujem, poštujem ovaj...(ANA PEJIĆ – Nema veze izvolite da možemo zbog stenograma samo da upratimo sve.) gospodina, gospodina Džananića maksimalno stariji je od mene ima više iskustva i smatram i pametniji, tako da vrlo rado ću prepustiti kad ima nešto da kaže da, da stanem. (ANA PEJIĆ – Apsolutno al moramo zbog stenograma Denise.) Razumijem, razumijem. (ANA PEJIĆ – Izvolite.) Razumijem predsjedavajuća i vas.

Dakle, par puta je nešto pokušano termoelektrani pa sam ja ovdje korigovao reko ne šaljite nije nadležna ima nadležno ministarstvo koje tim upravlja.

Evo samo da mi odgovorite na pitanje:

Dakle, da li ste ovaj projekat mogli realizirati ovaj eksperiment bez saglasnosti Federalnog ministarstva vama nadležnog dakle, Ministarstva energetike, rudarstva i industrije?

Dakle, vi ste u principu samo izvrši organ neko ko sprovodi, sprovodi plan rada i sve ostalo od Elektroprivrede. Vi ste u principu firma koja se bavi proizvodnjom ne donosite, ne donosite odluke, tako da nekad neke stvari i koje smo danas postavili ne idemo na, na čovjeka nego da idemo gore prema, prema donosiocima, donosiocima odluka generalni direktor i ministar.

IZET DŽANANOVIĆ – pomoćnik direktora Termoelektrane Tuzla

Pošto se isključivo radi o eksperimentu i koji za posljedicu može imati eventualno sagledavanje utjecaja na okoliš nadležno je Federalno ministarstvo okoliša i turizma.

Federalno ministarstvo energetike, rudarstva i industrije je uključeno i volvirano kroz izradu plana poslovanja, kroz usvajanju plana poslovanja, kroz izradu elektroenergetskog bilansa, usvajanja elektro...Znači, strateški dokumenti koji predhodnu saglasnost Federalnog ministarstva trebaju da bi uopšte bili usvojeni na Vla-di i naravno dalje kasnije na organima koji su mjerodavni za donošenje određenih poslovnih politika itd.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Vijećnik Mirnes Ajanović. Izvolite.

MIRNES AJANOVIĆ

Ma samo da definišem ovim pitanjem. Direktor je rekao sve ovo. Neprihvatljivo je da sumnjamo. Imamo pravo da sumnjamo. Okolnost kako smo došli do ove informacije. (IZET DŽANANOVIĆ – Imali ste pravo dok nisam rekao na uvodnom izlaganju, posle niste imali pravo.) Zašto ja sumnjam? Zato što vi to što sad govorite i kažete morate dobiti saglasnost od nekoga ko je iznad vas generalnog direktora elektroprivrede il nekoga slično. (IZET DŽANANOVIĆ – Zato što je projekat razvojni i razvojni projekat podrazumijeva.) Da. Dakle, odluka o tome da li će se nastaviti spaljivanje ili ne ne zavisi od toga što vi sada kažete nego od toga što ćete vi prezentirati sada naše zaključke a mi ćemo onda sutra u 9 kad dođemo dobiti odgovor i s hodno tome mi sutra kada dođemo očekujemo da već imamo pisani odgovor u smislu svih naših zaključaka koji nisu nikakvo preiduciranje nego ono što mi smatramo da kao Grad treba da pitamo i dobijemo od vas pisane odgovore. Pa i ovo što ste vi sada rekli drugačije je kada dobijemo to zvanično kao stav da nije spaljivano ovo što ste lijepo objasnili da je to izdvojeno da stoji. Hvala vam na toj informaciji. Po meni ja ne sumnjam da ste vi sad nakon već ovog sada što ste potvrdili i govorili ono što zna-te i da je tako kako jeste, ali vas eto pozivamo da sutra kada već dođemo u 9 da ne odugovlačimo, da imamo već taj zvaničan stav kako bi znali šta dalje da radimo a naši zaključci ostaju a vi ćete nakon toga odgovarati i na ostale. Dakle, želim da vam kažem da mi ne tražimo sutra u 9 sve odgovore. Gdje je ovo? Šta je s ovim? Da se uslovno rečeno ne mučite večeras i sutra u odnosu na ostale odgovore. Nama sutra zvaničan odgovor treba da li se nastavlja spaljivanje ili ne? Da li se odgađa? Na koji period? Zašto se odgađa? I da li će te to opet reaktulizirati? Treba nam ta ja-sna činjenica jer mi kao Grad Tuzla, evo sada ćemo ići ka usvajanju zaključaka, odnosno predstavnici Grada Tuzla rezolutno zauzimamo stav. Ne-ćemo dozvoliti spaljivanja. Dakle, vi ćete se izjasniti o tome pa o očekujemo sutra vaš pisani odgovor. Hvala.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se.

IZET DŽANANOVIĆ – pomoćnik direktora Termoelektrane Tuzla

U skladu sa zaključcima Kolegija Gradskog vijeća od 23.06. Termoelektrana Tuzla je dostavila potpun dokument kojim je odgovorila na sva pitanja. Samo da znate jer sam bio jedan od autora tog dokumenta tako da sam uvjeren...Znači, zaključci od 23.06. zaključci Kolegija na inicijativu Komisije za zaštitu ljudskih prava.

ANA PEJIĆ

U redu. Evo izvolite Mirnese vi. Samo mikrofona molim vas.

MIRNES AJANOVIĆ

Još jedna replika. U ovom aktu koji je upućen od Elektroprivrede, evo ga 09.07. ovdje stoji u pravu ste vi u ovom dijelu. Da će se 17.07. početi aktivnost na mjerenju emisije u zrak u bloku 5 po režimu rada samo na ugalj, a zatim početi suspaljivanje mješavine RDF sa ugljem. To zatim mi ne znamo jel sat, dva, dan, il više?

IZET DŽANANOVIĆ – pomoćnik direktora Termoelektrane Tuzla

Ja sam jutros rekao 24 sata traje monitoring za prethodnu fazu, odnosno pla-ni-ra-n je monitoring za prethodnu fazu i onda posle toga...Otprilike rekao sam da je 5 hiljada tona potrošnja našeg jednog bloka, bloka 4 i 5. To je dnevna potrošnja uglja i išao bi monitoring. Pla-ni-ra-n je monitoring za suspaljivanje.

MIRNES AJANOVIĆ

Da direktore. Ali razumijete zašto smo mi reagovali? Jel mi nismo imali tu informaciju kada smo juče predlagali Kolegij niti jutros na Kolegiju. Hvala.

IZET DŽANANOVIĆ – pomoćnik direktora Termoelektrane Tuzla

Da. Ovo vam je. Ovo je tako.

MIRNES AJANOVIĆ

Eto sutra očekujemo u 9 pisani akt da li ili ne idete sa spaljivanjem? Hvala.

IZET DŽANANOVIĆ – pomoćnik direktora Termoelektrane Tuzla

Mi radimo od 7 bit ćemo vjerovatno još...

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem se. Vijećnik Šefik Husić. Vi pitanje jel isto imate? Izvolite.

ŠEFIK HUSIĆ

Evo moje poštovanje onaj, gospodine Džananoviću. Znači, nismo doveli u sumnju vašu stručnost onaj, pri vašem izlaganju ni u jednom momentu, doveli smo u sumnju ono što se dešava iza kulisa i što je iniciralo na kraju krajeva ovu sjednicu.

Moje pitanje:

Obzirom evo da sam ja pročitao jedan status onaj, jednog od vlasnika jedne političke partije onaj, da je obavljen kontakt sa direktorom, da je direktor generalni znači, termoelektrane reko nema spaljivanja. On je negdje valjda u Albaniji sunča se i tako nešto onaj, u ovom bitnom trenutku. Znači, jel ima il nema? Mi moramo odavde izać. Pitat će me prvo moj otac šta bi to, šta ste to tamo onaj, radili? Znači, moram znat znači, jel ima i dal će bit sutra, preksutra il u narednom periodu il nema? Obzirom da smo mi evo javno pročitali svi da nema. Da je direktor reko i nahvaljen direktor taj Muminović ne mogu da se sjetim kako mu je ime onaj, nahvaljen da je on poručio iz Albanije ne sikirajte se nema spaljivanja tako su odlučile više sile. Hvala.

IZET DŽANANOVIĆ – pomoćnik direktora Termoelektrane Tuzla

Ja tu komunikaciju ne bih komentarisao stvarno. Direktor Termoelektrane Tuzla je u onom periodu kada smo mi bili činjenica bio odsutan i njega je mjenjao tehnički direktor Termoelektrane Tuzla po ovlaštenjima. A prolongiranje, prolongiranje je ovaj, jednostavno usaglašeno tad sa vođom projekta i ja sad, malo mi je teško personalno govoriti, i ja sam imao lični kontakt sa savjetnicom Federalne ministricice za okoliš i turizam u kojem je rečeno da se

još jedanput sagleda sve ovo što je urađeno i da neće 7 dana ništa promijeniti ako se to uradi danas ili za 7 dana. A ove statute ja fejbuk nemam, ne čitam, ne komentarišem i molio bi da se time ja ovaj, ja konkretno ne bavim.

ANA PEJIĆ

Zahvaljujem. S obzirom da nema evo više pitanja.

Zaključujem diskusiju.

Zahvaljujem se gospodine Džananoviću (Hvala i vama.) i dajem pauzu od 10 minuta samo kako bi Omar mogao pripremiti zaključke da složi sve.

(Pauza.)

Nastavljamo sa radom sjednice.

Molim vas samo za još malo koncentracije.

Pozivam predstavnika Stručne službe Gradskog vijeća našeg kolegu Omara da nam pročita zaključke koji su proistekli iz diskusije.

Da li se slažete da za zaključke glasamo u paketu? (Da. Slažemo.) U redu. Izvoli Omare.

OMAR AHMIĆ – ispred Stručne službe Gradskog vijeća Tuzla

- Gradsko vijeće Tuzla predlaže u znak protesta protiv spaljivanja RDF otpada u Termoelektrani Tuzla da se svi zainteresovani vijećnici okupe sutra ispred kapije Termoelektrane Tuzla kako bi iskazali jasno protivljenje netransparentnim aktivnostima koje se odvijaju bez saglasnosti lokalne zajednice.

- Gradsko vijeće zahtjeva hitno javno očitovanje Federalnog ministarstva okoliša i turizma, kao i Javnog preduzeća Elektroprivreda BiH u vezi sa izostankom konsultacija sa lokalnim nivoom vlasti.

- Gradsko vijeće Tuzla zahtjeva od menadžmenta Termoelektrane Tuzla da odmah obustavi sve aktivnosti vezane za spaljivanje RDF otpada dok se ne održi hitna javna rasprava sa učešćem građana, stručne i političke javnosti.

- Gradsko vijeće Tuzla traži utvrđivanje odgovornosti svih aktera koji su ignorisali zaključke Gradskog vijeća, kao i procedure odlučivanja o ekološki rizičnim projektima bez uključivanja lokalne zajednice.

- U skladu sa EU Direktivom o industrijskim emisijama, pravnom stečevinom Evropske unije, koju smo se kao država obavezali primjenjivati, izvještavanje i obavještanje javnosti o postrojenjima za spaljivanje ili suspaljivanje otpada je obavezno i sve informacije moraju biti dostupne javnosti u odgovarajućem vremenskom periodu kako bi mogli dati primjedbe.

Javnost mora biti pravovremeno upoznata sa svim planovima, informacijama i konsultacijama u vezi sa spaljivanjem ili suspaljivanjem otpada, kako bi lokalne vlasti, a i lokalni aktivisti i organizacije mogli transparentno učestvovati i pravovremeno reagovati na sve okolnosti kroz pitanja, primjedbe i komentare operatoru, nadležnim ministarstvima i relevantnim institucijama koje izdaju dozvole za spaljivanje.

Ukoliko obaveza izvještavanja i obavještanja javnosti o postrojenjima za spaljivanje i suspaljivanje otpada nije usklađena sa EU Direktivom o industrijskim emisijama, Gradsko vijeće Tuzla traži od nadležnog Federalnog ministarstva okoliša i turizma da što prije uskladi

Zakon o zaštiti okoliša, Zakon o upravljanju otpadom i druge propise u smislu da je obavezno uključivanje javnosti još od početka podnošenja zahtjeva, pa sve do izvještavanja o izvršenim kontrolama tokom provođenja procesa spaljivanja i suspaljivanja.

- Gradsko vijeće Tuzla protivi se svim planovima suspaljivanja i spaljivanja otpada, odnosno RDF-a sve dok se ne uvjeri da je u skladu sa pravnim, okolišnim i zdravstvenim zahtjevima. Od svih nadležnih tijela zahtijeva se da poštuju princip da se, bez saglasnosti Gradskog vijeća, predstavničkog tijela svih građana, ne može odobriti nijedan projekat koji utiče na život i zdravlje građana.

- Spaljivanje ili suspaljivanje otpada u Termoelektrani Tuzla nije definisano ni u aktuelnom Prostornom planu TK (spominje se kao „nedovoljno istražena mogućnost“), a nije precizirano ni u Nacrtu Prostornog plana TK za 2025 – 2045. godinu. Kako bi se spriječilo planiranje ovih aktivnosti u planskim dokumentima TK, zaključke sa današnje sjednice Gradskog vijeća dostaviti Ministarstvu prostornog uređenja Tuzlanskog kantona, kako bi bili uključeni u primjedbe nastale u okviru javne rasprave o Nacrtu Prostornog plana.

- Gradsko vijeće Tuzla traži od Federalnog ministarstva okoliša i turizma da pokrene proceduru izmjene člana 82. stav 3. Zakona o zaštiti okoliša na način da se za istraživačke aktivnosti, razvojne aktivnosti ili za testiranje novih proizvoda i procesa obavezno traži saglasnost jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se planiraju vršiti navedene aktivnosti, odnosno da se traži provođenje javne rasprave.

- Gradsko vijeće Tuzla traži od Ministarstva energije, rudarstva i industrije Federacije BiH da pokrene neophodnu proceduru za izmještanje sjedišta berze električne energije iz Mostara u Tuzlu.

- Gradsko vijeće Tuzla zahtijeva od Federalnog ministarstva okoliša i turizma i ministricе Nasihe Pozder da bez odlaganja donesu zvaničnu odluku o hitnoj i trajnoj zabrani spaljivanja opasnog otpada, uključujući RDF i druge oblike alternativnog goriva u Termoelektrani Tuzla.

Istovremeno, traži se da Ministarstvo poništi i povuče mišljenje/saglasnost broj: 05-19-985/24 od 13.02.2025. godine, kojom je omogućeno eksperimentalno i probno spaljivanje mješavine RDF otpada i uglja, zbog:

- grubog kršenja prava lokalne zajednice na učešće u odlučivanju,
- potpunog izostanka javne rasprave i studije o uticaju na zdravlje i okoliš,
- stvarnog i dokumentovanog rizika po živote i zdravlje građana, posebno osjetljivih kategorija poput djece, trudnica, starijih osoba i hroničnih bolesnika.

Zahtijeva se od Vlade Federacije BiH da se zbog naprijed navedenih činjenica odmah donese odluka o zabrani spaljivanja RDF otpada u Termoelektrani Tuzla.

- Gradsko vijeće Tuzla zahtijeva od direktora Javnog preduzeća Elektroprivreda BiH i direktora Podružnice Termoelektrana Tuzla da:

- odmah i bez odlaganja obustave sve planirane aktivnosti vezane za probno sagorijevanje otpada,
- stave na raspolaganje svu dokumentaciju o planiranom sagorijevanju RDF otpada,
- odmah dostave svu dokumentaciju da nije bilo spaljivanja u proteklim danima, ili ako

jeste – kada i u kojim količinama, odnosno da dostave dokumentaciju kakvo gorivo je upotrebljavano za spaljivanje u Termoelektrani Tuzla u periodu juni-juli 2025. godine, zatim,

- da li je došlo do miješanja RDF otpada sa primarnim otpadom, jer je za 17.7.2025. godine najavljeno spaljivanje u smjesi, te šta će se uraditi sa tim eventualnim pomiješanim RDF otpadom u uglju, da li se može izvršiti separacija i šta će se učiniti sa 100 tona RDF otpada koji se nalazi u krugu Termoelektrane Tuzla.

- Gradsko vijeće Tuzla upućuje hitan zahtjev Federalnoj i Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove da, u svjetlu novih činjenica i reakcije lokalne zajednice, bez odlaganja izvrše vanredni inspeksijski nadzor u Termoelektrani Tuzla u vezi:

- zakonitosti pribavljene saglasnosti za spaljivanje RDF otpada,
- postojanja elaborata o sastavu otpada i sistema filtracije,
- rizika po zdravlje građana i
- adekvatnih i validnih garancija da neće doći do ugrožavanja zdravlja građana.

- Gradsko vijeće Tuzla zahtijeva da inspekcija odmah izda rješenje o privremenoj obustavi sagorijevanja dok se ne utvrdi zakonitost saglasnosti i da li postoje svi zakonski uslovi za spaljivanje otpada u naseljenom području.

- Grad Tuzla će, u slučaju da se dana 17.7.2025. godine, ili kasnije, izvrši spaljivanje 100 tona otpada u Termoelektrani Tuzla, i to suprotno izričito izraženoj volji Gradskog vijeća Tuzla, bez okolišne dozvole, bez javne rasprave, bez prethodne procjene uticaja na zdravlje i okoliš i bez saglasnosti lokalne zajednice, podnijeti krivičnu prijavu protiv svih odgovornih lica – uključujući ovlaštena lica Federalnog ministarstva okoliša i turizma, menadžment Javnog preduzeća Elektroprivrede BiH i Podružnice Termoelektrane Tuzla, kao i eventualne druge službene osobe koje su učestvovala u planiranju, odobravanju, realizaciji ili nesprječavanju spaljivanja.

Krivična prijava će biti podnesena Kantonalnom tužilaštvu TK i uputiti se i SIPA-i i FUP-u – Sektoru za borbu protiv organizovanog kriminala, zbog sumnje na izvršenje sljedećih krivičnih djela iz Krivičnog zakona Federacije BiH:

1. Član 240. – Teška krivična djela protiv zdravlja ljudi
2. Član 303. – Onečišćenje okoliša
3. Član 304. – Ugrožavanje okoliša napravama
4. Član 305. – Ugrožavanje okoliša otpadom
5. Član 323. – Izazivanje opće opasnosti
6. Član 340. – Udruživanje radi činjenja krivičnih djela
7. Član 383. – Zloupotreba položaja ili ovlašćenja
8. Član 387. – Nesavjestan rad u službi.

- U ime Grada Tuzla vijećnici Gradskog vijeća Tuzla i predstavnici Komisije za ljudska prava i slobode će sutra, 17.7.2025. godine, u 9 sati, doći pred Termoelektranu Tuzla u cilju zaštite zdravlja građana, kao vid institucionalnog otpora protiv nezakonitog i štetnog spaljivanja otpada, a kako bi od strane ovlaštenog predstavnika Termoelektrane Tuzla dobili pisanu garanciju da se neće spaljivati RDF otpad u Termoelektrani Tuzla, na osnovu čega bi se Gradsko vijeće Tuzla moglo odrediti o daljim mjerama u slučaju nedobijanja tražene garancije ili nastavka aktivnosti u cilju spaljivanja RDF otpada.

Ukoliko se sutra u 9 sati vijećnicima Gradskog vijeća Tuzla i Komisiji za ljudska prava i slobode, od strane Termoelektrane Tuzla ne dostavi pisana garancija da neće biti spaljivanja

RDF otpada, vijećnici Gradskog vijeća Tuzla i predstavnici Komisije za ljudska prava i slobode nakon toga će se uputiti do Kantonalnog tužilaštva TK u cilju podnošenja krivične prijave protiv svih odgovornih lica za namjeru ugrožavanja zdravlja građana Tuzle, kao i u prostorije Federalne uprave policije i SIPA-e radi podnošenja prijave protiv odgovornih lica.

- Grad Tuzla traži od Zavoda za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona, Ministarstva zdravstva TK i svih relevantnih zdravstvenih institucija hitno mišljenje o zdravstvenim posljedicama sagorijevanja RDF otpada u urbanim područjima.

- Grad Tuzla zahtijeva od svih medija i organizacija civilnog društva da obavijeste javnost o opasnosti spaljivanja 100 tona otpada u Tuzli bez dozvole Grada Tuzla, bez kontrole i protivno volji građana.

- Grad Tuzla i Gradsko vijeće Tuzla ponovo potvrđuju i stavljaju u punu pravnu i političku snagu sve ranije donesene zaključke i stavove Gradskog vijeća i Kolegija Gradskog vijeća Tuzla u vezi s planiranim sagorijevanjem opasnog otpada RDF u Termoelektrani „Tuzla“, uključujući:

- Zaključke Kolegija Gradskog vijeća Tuzla broj: 01/04-A-9349-2025 od 23.06.2025. godine,

- Zaključke sa 9. sjednice Gradskog vijeća Tuzla održane 03.07.2025. godine i

- Hitni zahtjev Komisije za ljudska prava i slobode Gradskog vijeća Tuzla od 23.06.2025. godine.

Svi prethodni zaključci predstavljaju zvaničan stav Grada Tuzla da se spaljivanje opasnog otpada u Termoelektrani „Tuzla“ ne može dozvoliti bez saglasnosti lokalne zajednice, javne rasprave i potpune procjene rizika po zdravlje građana i okoliš.

- Grad Tuzla i Gradsko vijeće Tuzla jasno i odlučno poručuju da ne dozvoljavaju i neće dozvoliti sprovođenje bilo kakvog eksperimenta nad građanima Tuzle, posebno onog koji ima potencijalno štetne, a moguće i teške posljedice po zdravlje ljudi, pa i smrtonosne posljedice, ali i ugrožavanje životne sredine.

Svaki dalji korak u realizaciji spaljivanja RDF otpada, bez dozvole i saglasnosti Grada Tuzla, bez javne rasprave i bez prethodne procjene uticaja na zdravlje i okoliš, smatraće se direktnim napadom na život, zdravlje i dostojanstvo građana Tuzle i kao takav će izazvati pravne, institucionalne i društvene reakcije u skladu sa zakonom i ustavnim nadležnostima lokalne samouprave.

U prilogu i Ekonomsko-pravna i zdravstvena pozadina spaljivanja RDF otpada u Termoelektrani Tuzla.

- Gradsko vijeće Tuzla traži da se ubuduće spriječi svako nametanje modela viših organa vlasti bez saglasnosti građana Tuzle i Gradskog vijeća Tuzla.

- Gradsko vijeće traži da se ubuduće pri izvođenju svake vrste eksperimenata na području grada Tuzle uvažavajući visoke etičke standarde, zaštitu zdravlja građana Tuzle uključi i Univerzitet u Tuzli, a posebno i UKC Tuzla ukoliko postoji sumnja u narušavanje zdravlja građana grada Tuzle ili učesnika u projektu.

- Gradsko vijeće Tuzla traži od svih pomoćnika gradonačelnika Grada Tuzla da obavezno budu prisutni na sjednicama Gradskog vijeća u toku cijelog trajanja istih, a naročito

ako se na dnevnom redu sjednice razmatra materijal koji u nadležnosti tih službi za upravu Grada Tuzla.

ANA PEJIĆ

Stavljam na izjašnjavanje proči...Izvolite. (vijećnik Omer Berbić govori bez uključenog mikrofona op.a.) Možete samo Omare vi isključiti mikrofon? Izvolite.

OMER BERBIĆ

Radi stenograma. Nisam samo čuo da li je onaj zaključak gdje Gradsko vijeće Tuzla poziva Vladu Federacije da razmisli o izmještanju...(Nije, nije. Nije on bio.) Mislim da nije bio taj zaključak. (SENAD MEHMEDINOVIĆ – O izmjeni člana zakona.) Ne, ne, ne. Ne člana zakona nego da se, da se, (ANA PEJIĆ – Molim vas samo bez dobacivanja.) da se, da se centrala Elektroprivrede, te da se Federalno ministarstvo rudarstva, energetike i čega još? (Industrije.) Industrije prebaci, da se prebaci u Tuzlu. (ANA PEJIĆ – Molim vas samo mikrofon Omere. Molim vas bez dobacivanja samo da završimo.)

Gradsko vijeće sugeriše Vladi Federacije da u budućnosti razmisli o premještanju centrala Federalnog ministarstva i Elektroprivrede u, u Tuzlu.

I drugi zaključak je bio da ovaj, da isto tražimo od Federalne Vlade da razmisli sa premještanjem Federalnog ministarstva za okoliš u Lukavac. To su bila dva zaključka.

ANA PEJIĆ

Evo sa ova dva dopunjena zaključka.

Stavljam na izjašnjavanje sve zaključke u paketu, pa vas molim da se izjasnite. Glasanje je okončano.

Konstatujem da su zaključci koji su proistekli iz diskusija usvojeni sa, 27 glasova za, nije bilo protiv i nije bilo suzdržanih.

Konstatujem da je dnevni red iscrpljen.

Zahvaljujem se vijećnicima, obrađivačima materijala, gostima i medijima i zaključujem 5. vanrednu sjednicu Gradskog vijeća Tuzla. Hvala vam na poštovanju još 30 sekundi. (Hvala i vama.)

(S obzirom da je dnevni red iscrpljen i 5. vanredna sjednica Gradskog vijeća Tuzla zaključena ista je završena u 19:47 sati.)

STENOGRAM SAČINILI:

Selma Suljkanović

Jasminka Delalić

P R E D S J E D A V A J U Ć I

Ana Pejić, BA prava